

Lokale steun in crisis

Vergelijking van corona-steunmaatregelen
in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg

Deelrapport gemeente Oss

Maart 2020 werd Nederland overvallen door het coronavirus. Zowel inwoners als instellingen, bedrijven en zzp'ers werden hard geraakt in hun inkomsten, met name ook door maatregelen van de overheid om het virus te stoppen. Voor de Rekenkamers van Arnhem, Breda en Tilburg en de Rekenkamercommissie Oss bracht BEA in beeld welke maatregelen deze gemeenten namen om de schade te beperken en hoe de raden daarbij betrokken waren.

REKENKAMER BREDA

Reken
kamer
Arnhem
● ● ● ● ●

T Rekenkamer Tilburg

Lokale steun in crisis

Vergelijking van corona-steunmaatregelen
in de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg

Deelrapport gemeente Oss

OPGESTELD OP VERZOEK VAN:

Rekenkamer Arnhem, Rekenkamer Breda, Rekenkamer Tilburg en Rekenkamercommissie Oss

DATUM

9 maart 2021

OPGESTELD DOOR:

Drs. H.M. (Herbert) ter Beek MPM
i.s.m. drs. M.A. (Michiel) Langman van Affect Strategie en Economie

VOOR INFORMATIE:

Bureau voor Economische Argumentatie

Adres: Stad van Cahen
Muurhuizen 104
3811 EL Amersfoort
Telefoon: 06 - 430 35 116
E-mail: info@bea.nl
Website: www.bea.nl

Inhoud

Voorwoord	1
Antwoorden op onderzoeksvragen	2
1 Aanleiding, doel en vraagstelling	6
1.1 Lokale corona-steunmaatregelen in aanvulling op aanbod van Rijk.....	6
1.2 Welke maatregelen treffen gemeenten en hoe is raad betrokken?.....	7
1.3 Leeswijzer.....	9
2 Reactie Oss op corona: aanpak en organisatie	11
2.1 Opzet van een crisisorganisatie.....	11
2.2 De eerste corona (steun-)maatregelen	14
3 Overzicht van genomen corona-steunmaatregelen	17
3.1 Tijdlijn: van crisis naar ‘herpakken’ naar uitwerken van een herstelagenda	17
3.2 Aantal corona-steunmaatregelen met uitsplitsing naar categorie.....	19
4 Informatiepositie en rol van de gemeenteraad	24
4.1 Betrokkenheid van de raad op sleutelmomenten en breder	24
4.2 Beeld van raadsleden over hun rol en betrokkenheid	24
5 Meegewogen belangen en risico’s & gemaakte afwegingen	30
5.1 Omgaan met (financiële) risico’s	30
5.2 Meegewogen belangen bij gemaakte beleidskeuzes.....	32
Bijlage I: beschrijving corona-steunmaatregelen	36

Voorwoord

In opdracht van de Rekenkamers van Arnhem, Breda en Tilburg en de Rekenkamercommissie van Oss heeft Bureau voor Economische Argumentatie (BEA) in de periode van eind oktober 2020 tot en met februari 2021 onderzoek gedaan naar door de gemeenten Arnhem, Breda, Oss en Tilburg genomen corona-steunmaatregelen en de wijze waarop de raaden daarover zijn geïnformeerd en zijn betrokken bij besluitvorming over deze maatregelen.

Het onderzoek heeft geresulteerd in een **hoofdrapport**, met daarin antwoorden op de geformuleerde onderzoeksvragen en een inventarisatie van 'lessons learned'. Het hoofdrapport is zelfstandig leesbaar. Voor een meer diepgaande uitwerking van de onderzoeksvragen op het niveau van de afzonderlijke gemeenten verwijst BEA naar de het betreffende **deelrapport**. De beantwoording van de onderzoeksvragen gericht op 'lessons learned' en hoe de raad in voorkomende gevallen beter in positie kan komen, is te vinden in het hoofdrapport.

Het voorliggende rapport is het deelrapport gericht op de **gemeente Oss**.

Het onderzoek is uitgevoerd onder aansturing van een begeleidingscommissie onder leiding van Astrid van der Klift met daarin vertegenwoordigers vanuit de vier betrokken rekenkamer(commissie)s. BEA wil Meriam de Lange en Maaïke van Elteren (namens Rekenkamer Arnhem), Hans Verdellen (namens Rekenkamer Arnhem en Rekenkamer Breda), Juliët Wiggers (Rekenkamer Breda), Margriet van Tulder en Astrid van der Klift (namens Rekenkamercommissie Oss) en Deborah van Gestel en Theo van Mullekom (namens Rekenkamer Tilburg) graag hartelijk danken voor hun inhoudelijke inbreng in het onderzoek, het meedenken over de wijze waarop de resultaten het beste konden worden weergegeven en in het algemeen het bijdragen aan het ontsluiten van informatie ten behoeve van het onderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd door ondergetekende namens BEA en Michiel Langman van Affect Strategie en Economie. De betrokkenheid van de vier rekenkamer(commissie)s laat onverlet dat het voorliggende onderzoek volledig voor rekening komt van BEA.

Amersfoort, 9 maart 2021

Bureau voor Economische Argumentatie
namens deze

Herbert ter Beek
herbert.ter.beek@bea.nl

Antwoorden op onderzoeksvragen

Vraagstelling voor B3A-onderzoek: centrale vraagstelling en deelvragen	
Onderzoeksvraag	Antwoord
<p>1. Welke landelijke, regionale en lokale corona-steunmaatregelen zijn op welk moment en met welk doel genomen in de deelnemende gemeenten (ambitie is een globaal overzicht)? Welke steunmaatregelen hebben de gemeenten zelf genomen waarbij de raden actief betrokken hadden kunnen worden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In paragraaf 3.2 is een overzicht opgenomen van de door de gemeente Oss genomen corona-steunmaatregelen. BEA heeft in ieder geval 35 maatregelen geïnventariseerd die kunnen worden gezien als corona-steunmaatregelen. • De maatregelen vallen voornamelijk in de volgende categorieën: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uitstel van lokale belastingen en aan de gemeente te betalen facturen. ➤ In september 2020 is het besluit genomen tot kwijtschelding van huren voor amateurorganisaties sport en cultuur. Dit besluit ging over de periode half maart tot en met juni. Een vervolg wordt voorbereid. ➤ Uitstel van betaling van rente en aflossing voor maatschappelijke organisaties. ➤ Snel betalen van leveranciers. ➤ Doorbetalen van zorgaanbieders en leerlingvervoerders ➤ Compensatieregeling dorps-/wijkhuizen. ➤ Kwijtschelding van precariobelasting. ➤ Gratis parkeren in het centrum (gederfde inkomsten van circa € 1 miljoen). ➤ Faciliteren ondernemers bijvoorbeeld door toestaan uitbreiding terrassen en drive-thru's, verlenging standplaatsperiode kermisexploitanten en toestaan verkoop aan particulieren door groothandel. • Daarnaast heeft de gemeente specifieke regelingen getroffen met onder meer Stichting Cultureel Centrum De Hoeve in de vorm van een lening.
<p>2. Op basis waarvan zijn afwegingen en beslissingen genomen inzake corona-steunmaatregelen in de deelnemende gemeenten? Zijn daarbij risico's onderkend wat betreft de invloed op toekomst-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Oss heeft in een vroeg stadium van de coronacrisis uitgangspunten geformuleerd op basis waarvan besluiten konden worden genomen over welke corona-steunmaatregelen wel te nemen en welke niet. De gemeente Oss heeft haar uitgangspunten verwoord in een met de raad besproken opinienota COVID-19 (4 juni opi-

<p>ge beleidskeuzes en zijn daarvoor passende maatregelen getroffen?</p>	<p>niërend) en deze nota kon op veel draagvlak rekenen in de raad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het college geeft in het hierover genomen collegebesluit het volgende aan: “We hebben de opinienota voor het COVID-19 debat op 4 juni 2020 opgesteld. Hierin geven we aan wat de bestaande topprioriteiten, de risico’s en de dilemma’s zijn in relatie tot de COVID-19 crisis.” • De fundamentele uitgangspunten zijn: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Algemeen belang voorop ➤ Richtlijnen en uitgangspunten als houvast ➤ Kwetsbaren beschermen en ondersteunen ➤ Profielversterkend steunen ➤ De samenleving heeft voorrang ➤ Stabiele partner ➤ Mentaal leiderschap • Aanvullend zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd om te kunnen beoordelen welke rol de gemeente in de corona-crisis wil en kan spelen: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Inkomenssteun voor mensen die dat nodig hebben maar geen omzetsteun aan bedrijven of sectoren. ➤ Helpen verdienen is beter dan directe financiële ondersteuning. ➤ Op weg naar werk. ➤ We investeren in samenleven. ➤ We investeren in zorgcontinuïteit. ➤ We zijn en blijven een gezonde organisatie. • Wat betreft inkomenssteun verwijst Oss naar bijstand en bijzonder bijstand en daarnaast de landelijke ondersteuningsregelingen. In de opinienota is aangegeven dat “het niet onze rol is om individuele bedrijven te behoeden van de ondergang. Evenmin kunnen we hele sectoren financieel redden”. De gemeente Oss is zich in de coronacrisis steeds bewust geweest van de beperkte (financiële) middelen die zij kan inzetten om de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor burgers en ondernemers te beperken. Ook het tweede uitgangspunt (“helpen verdienen is beter dan directe financiële ondersteuning”) zet een rem op de middelen die Oss inzet voor inkomenssteun en financiële ondersteuning van
--	--

<p>3. Welke belangen zijn bij genomen of op dat moment te nemen corona-steunmaatregelen door wie afgewogen in de deelnemende gemeenten?</p>	<p>burgers en ondernemers.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De basisafweging betreft het afwegen van de nood van burgers en ondernemers en de financiële spankracht van de gemeente anderzijds. De hiervoor toegelichte uitgangspunten bieden voor dit spanningsveld een leidraad. • Bij de (financiële) inspanningen die Oss dan wel wil leveren, wordt gekozen voor helpen verdienen boven directe financiële steun, voor ondersteunen van kwetsbaren en voor profielversterkend steunen. • Deze belangenafweging en prioriteitstelling is in eerste instantie gemaakt door het college, in samenspraak met de ambtelijke organisatie, en in juni 2020 bevestigd in de gemeenteraad. In de prioriteitennota 2021-2024 zijn deze kaders door de gemeenteraad vastgesteld en in november 2020 in de programmabegroting 2021-2024 opnieuw bevestigd.
<p>4. Op welke wijze kwamen de raden in de deelnemende gemeenten in positie voor de uitvoering van hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken ten aanzien van corona-steunmaatregelen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In de eerste weken van de coronacrisis waren fysieke raadsvergaderingen niet mogelijk en was wettelijk nog niet geregeld dat er digitaal vergaderd kon worden. In die periode is er door het college wekelijks overlegd met de fractievoorzitters. • De in deze periode door het college genomen besluiten zijn achteraf niet voorgelegd aan de gemeenteraad ter goedkeuring. De inschatting was dat de gemeenteraad zich kon vinden in de genomen besluiten. De raad heeft zelf ook niet gevraagd om alsnog over deze collegebesluiten te vergaderen of het college hierover aangesproken. Onder andere bij de bespreking van de opinienota en de prioriteitennota zijn steeds overzichten opgenomen van corona-ondersteuningsmaatregelen. • Vanaf 16 april hebben digitale raadsvergadering plaatsgevonden. In het eerste overleg op 16 april is het onderwerp corona niet inhoudelijk besproken. De fracties in de gemeenteraad van Oss hebben in de periode daarna wel op diverse momenten raadsvragen gesteld over corona en corona-steunmaatregelen en hierover moties ingediend. Het aantal raadsvragen en moties is in

	<p>het perspectief van de andere B3A-gemeenten beperkt.</p> <ul style="list-style-type: none">• De raad heeft, zoals toegelicht, in juni 2020 de door het college opgestelde 'opinionota' besproken, met de daarin opgenomen uitgangspunten. Het college heeft de mening van de raad opgehaald bij de bespreking van de opinionota en verwerkt in de prioriteitennota 2021-2024 (deze is behandeld in de raad van 9 juni 2020). De prioriteitennota bevat per beleidsprogramma prioriteiten, knelpunten, effecten en dilemma's vanwege COVID-19. De nota bevat verder een apart COVID-19 hoofdstuk met criteria voor ondersteuning, de ondersteuningsmaatregelen en een inventarisatie van de risico's die de gemeente loopt.
--	---

1 Aanleiding, doel en vraagstelling

1.1 Lokale corona-steunmaatregelen in aanvulling op aanbod van Rijk

Maatregelen rijksoverheid... Nadat eind februari in Nederland de eerste besmettingen met COVID-19 (hierna: corona) werden geconstateerd, heeft het kabinet medio maart diverse maatregelen genomen om ondernemers en burgers te steunen die hard geraakt worden door de gevolgen van corona. Het ging om drie tijdelijke overbruggingsmaatregelen: overheidsgaranties onder voorwaarden voor bedrijven die liquiditeitssteun zoeken bij banken vanwege fors afgenomen inkomsten, uitstel van belastingen en de mogelijkheid beroep te doen op deeltijd-WW. Kort daarna zijn de volgende maatregelen afgekondigd:

- Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud werkgelegenheid (NOW) op basis waarvan tot 90 procent van de loonkosten, afhankelijk van de omzetsdaling, worden vergoed.
- Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), op basis waarvan onder voorwaarden aanvulling van het inkomen tot het sociaal minimum mogelijk is zonder vermogens- of partnertoets.
- Beleidsregel tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren (TOGS), bestaande uit een eenmalige gift onder voorwaarden van € 4.000 voor ondernemingen met bepaalde SBI-codes.

Tegelijk met deze nieuwe maatregelen zijn diverse bestaande regelingen opengesteld voor ondernemers en zelfstandigen. Het gaat onder meer om regelingen als borgstelling MKB-kredieten (BMKB-C), verruiming BMKB voor lenen bij banken, mogelijkheid van belastinguitstel en verlaging van winstbelasting enzovoort.

... aangevuld met lokale maatregelen Op het moment dat het kabinet zich beraadt over steunmaatregelen, beraden zich ook gemeenten op aanvullende maatregelen. Een eerste inventarisatie laat zien hoe breed het spectrum is van lokale maatregelen waartoe besloten is in Breda, Tilburg, Arnhem en Oss:

- De gemeente Breda besloot nog in maart tot uitstel van betalingen voor lokale belastingen, vermindering van de voorlopige aanslag toeristenbelasting, uitstel van betaling voor ophalen bedrijfsafval en huur van sportvelden, betaling van subsidie aan instellingen in acute nood, gratis adviesgesprekken voor zzp'ers en mkb-bedrijven met een business coach¹.
- In Tilburg werd onder meer besloten tot uitstel van huurbelasting voor gemeentelijke gebouwen en het voorlopig niet innen van precariobelasting voor terrassen in de hore-

¹ Omroep Brabant, *Steunpakket voor ondernemers en verenigingen in Breda: gemeentelijke belastingen uitgesteld*, 25 maart 2020.

ca². Uit een inventarisatie van Omroep Brabant blijkt dat in de vroege fase van corona gemeenten in Brabant verschillend omgaan met steun aan ondernemers. “In de ene gemeente krijg je boodschappengeld om je de week door te helpen, in andere gemeenten kun je je nog niet eens aanmelden voor hulp³.”

- Uit periodiek door de gemeente Oss uitgevoerde enquêtes onder ondernemers blijkt dat in oktober het aantal ondernemers dat zich (grote) zorgen maakt over de impact van corona weer is toegenomen, tot nog grotere hoogte dan het geval was ten tijde van de eerste coronagolf⁴. Wethouder Van Geffen van Oss geeft hierover aan dat “het met Tozo veel ondernemers lukt om door te gaan met hun bedrijf, maar dat sommigen hebben meer of andere hulp nodig. Alleen al praten over hoe je je leven, werk en inkomen anders kunt inrichten, kan helpen⁵.”
- In Arnhem heeft Stichting Ondernemersfonds Arnhem (SOFA) in overleg met de gemeente een Noodfonds opgericht, met tot 1 juli 2020 een budget van € 300.000 met (maximale uitkering per ondernemer € 30.000), ter ondersteuning van initiatieven die de economische schade door het coronavirus voor Arnhemse ondernemers beperken⁶. De gemeente Arnhem besloot verder tot uitstel van gemeentelijke belastingen, een soepele behandeling van gesubsidieerde instellingen die door corona niet aan hun verplichtingen konden voldoen, donatie van laptops voor kinderen in kwetsbare gezinnen voor onderwijs op afstand, verruiming van terrasmogelijkheden, loket dat ondernemers helpt met de coronaregels als elementen in een ‘herstelagenda corona-crisis’.

1.2 Welke maatregelen treffen gemeenten en hoe is raad betrokken?

Dilemma Omdat het coronavirus tot grote en acute (financiële) problemen leidt bij ondernemers, zzp'ers, inwoners en instellingen, is er bij gemeenten de wens getroffen te steunen. Het acute karakter van de problemen noopt tot snelle besluitvorming. Deze omstandigheden kunnen er toe leiden dat besluiten op andere wijze plaatsvinden dan anders en dat de gemeenteraad minder in positie is gebracht om ‘er iets van te vinden’. De geschetste situatie vormde voor de Rekenkamercommissie Oss en de Rekenkamers van Arnhem, Breda en Tilburg aanleiding tot een onderzoek naar de corona-steunmaatregelen.

De door de B3A-rekenkamers geformuleerde vraagstelling richt zich zowel op inzicht ver-

² Brabants Dagblad, *Tilburg werkt aan mogelijke scenario's over financiële gevolgen coronacrisis*, 4 mei 2020.

³ Omroep Brabant, *Zzp'ers die opdrachten kwijt zijn door coronacrisis snakken naar noodmaatregel van het Rijk*, 25 maart 2020.

⁴ Brabants Dagblad, *Osse ondernemers maken zich veel meer zorgen om corona dan afgelopen zomer*, 12 oktober 2020.

⁵ Algemeen Dagblad, *Oss helpt ondernemers in nieuwe pilot met coaching, schuldhulp en bijstand*, 13 oktober 2020.

⁶ De Gelderlander, *Arnhem lanceert noodfonds van 300.000 euro voor krachtenbundeling ondernemers*, 3 april 2020.

schaffen in welke maatregelen zijn getroffen als op de wijze waarop de besluitvorming over deze maatregelen heeft plaatsgevonden en welke belangen daarbij zijn meegenomen. Een ander belangrijk accent in het onderzoek is de rol van de gemeenteraad bij de besluitvorming over corona-steunmaatregelen en ook welke rol zij hadden kunnen of zelfs hadden moeten spelen en hoe gemeenteraden in voorkomende gevallen 'goed' of 'beter' in positie gebracht kunnen worden.

Vraagstelling voor B3A-onderzoek: centrale vraagstelling en deelvragen	
Centrale vraagstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Welke regionale/lokale corona-steunmaatregelen zijn er tot op heden in de aan het onderzoek deelnemende gemeenten genomen? • Op basis van welke afwegingen en belangen en met onderkenning van welke risico's? • En wat is de informatiepositie en de rol van de gemeenteraden daarbij geweest – ook in relatie tot de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol in het verdere vervolg van de corona-crisis?
Deelvragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Welke landelijke, regionale en lokale corona-steunmaatregelen zijn op welk moment en met welk doel genomen in de deelnemende gemeenten (ambitie is een globaal overzicht)? Welke steunmaatregelen hebben de gemeenten zelf genomen waarbij de raden actief betrokken hadden kunnen worden 2. Op basis waarvan zijn afwegingen en beslissingen genomen inzake corona-steunmaatregelen in de deelnemende gemeenten? Zijn daarbij risico's onderkend wat betreft de invloed op toekomstige beleidskeuzes en zijn daarvoor passende maatregelen getroffen? 3. Welke belangen zijn bij genomen of op dat moment te nemen corona-steunmaatregelen door wie afgewogen in de deelnemende gemeenten? 4. Op welke wijze kwamen de raden in de deelnemende gemeenten in positie voor de uitvoering van hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken ten aanzien van corona-steunmaatregelen? 5. Op welke wijze kunnen de raden in de deelnemende gemeenten hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken ten aanzien van verder crisisbeleid in de komende periode verstevigen? 6. Wat kunnen de deelnemende gemeenten van elkaar leren bij het versterken van hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken?

Afbakening van corona-steun- In samenspraak met de opdrachtgevende rekenkamers en rekenkamercommissie is een pragmatische afbakening gekozen van het begrip 'corona-steunmaatregel'. Als corona

- maatregel steunmaatregelen worden opgevat door de gemeente, alleen of in samenwerking met derden, genomen maatregelen
- ter compensatie van weggevallen of afgenomen inkomsten vanwege corona of gericht op het voorkomen dan wel beperken van inkomstendaling bij
 - inwoners
 - instellingen (al dan niet gesubsidieerd)
 - verenigingen
 - bedrijven en zzp'ers
 - en maatregelen die gericht zijn op informatievoorziening over de mate waarin en de wijze waarop corona van invloed is op de inkomsten van genoemde groepen.

In het onderzoek wordt meegenomen dat corona niet alleen van invloed is op inkomsten van inwoners, instellingen, verenigingen, bedrijven en ondernemers omdat mensen ziek worden. Ook is van belang dat mensen zich anders (moeten) gedragen, bijvoorbeeld vanwege het voorschrift om minimaal anderhalve meter afstand te houden, en omdat door overheden maatregelen worden genomen die met name bedrijven, ondernemers, instellingen en verenigingen raken in hun inkomsten.

Corona-steunmaatregelen kunnen de vorm aannemen van directe financiële ondersteuning, maar het kan ook in de vorm van bijvoorbeeld kredietverschaffing, uitstel van betaling van lokale lasten of het faciliteren van bedrijven of instellingen om extra inkomsten te genereren binnen de veranderende context van een 'corona-samenleving'.

- Van breed naar gericht In het onderzoek is 'breed' gestart met een inventarisatie van de door de gemeente genomen maatregelen, om vervolgens te focussen en te verdiepen op de specifiek als verdiepen corona-steunmaatregel op te vatten maatregelen. De scheidslijn tussen beide soortenmaatregelen is niet volledig hard te trekken. bijlage I bevat een uitgebreide beschrijving van de corona-steunmaatregelen.

1.3 Leeswijzer

De opbouw van het voorliggende deelrapport voor Oss is als volgt:

- Hoofdstuk 2: toelichting op de wijze waarop de gemeente heeft gereageerd op de corona-uitbraak, toegespitst op de door de gemeente gehanteerde crisisorganisatie en op de eerste corona-steunmaatregelen in maart 2020.
- Hoofdstuk 3: toelichting op de door de gemeente genomen corona-steunmaatregelen, wat betreft tijdslijn en categorisering van deze maatregelen.
- Hoofdstuk 4: beschouwing van de wijze waarop de gemeenteraad is betrokken bij de besluitvorming over de corona-steunmaatregelen, onder andere blijkend uit ingediende raadvragen en moties.
- Hoofdstuk 5: toelichting op de belangen en risico's die door de gemeente, met name door het college en de raad, zijn betrokken bij de besluitvorming over corona-

steunmaatregelen, met in paragraaf 5.1 aandacht voor financiële risico's en in paragraaf 5.2 aandacht voor overige aspecten en bij de te maken afwegingen gehanteerde uitgangspunten.

- Bijlage I bevat een nadere toelichting op de door de gemeente Oss genomen corona-steunmaatregelen.

2 Reactie Oss op corona: aanpak en organisatie

2.1 Opzet van een crisisorganisatie

Nederland is op 27 februari 2020 voor het eerst met het coronavirus geconfronteerd. COVID-19, de ziekte die wordt veroorzaakt door het coronavirus, was een maand eerder al aangewezen als een ziekte van de A-categorie uit de Wet publieke gezondheid. Deze wet biedt bij het voorkomen van COVID-19 de ruimte voor gedwongen opname tot isolatie of thuisisolatie, gedwongen onderzoek, gedwongen quarantaine (inclusief medisch toezicht) en verbod van beroepsuitoefening.

Sinds de uitbraak van het virus zijn er in Nederland op verschillende bestuurlijke niveaus maatregelen getroffen om de verspreiding van het virus in te dammen en om voor burgers en bedrijven de gevolgen van de pandemie en van de preventieve maatregelen te verzachten.

Opschaling
naar GRIP-4

De crisisaanpak is kort na de uitbraak opgeschaald tot GRIP-4⁷. GRIP staat voor gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure. Opschaling tot GRIP-4 vindt plaats wanneer er behoefte is aan bestuurlijke coördinatie en leiding bij een ramp van meer dan plaatselijke betekenis. In dat geval neemt het bestuur van de Veiligheidsregio de relevante bevoegdheden van de burgemeesters over.

GRIP-3	GRIP-4
<ul style="list-style-type: none"> • Situatie waarbij er sprake is van (dreigende) maatschappelijke onrust, komen in aanmerking voor GRIP-3. • In deze situaties komt de burgemeester in beeld. • Hij laat zich ondersteunen door een gemeentelijk beleidsteam (GBT) met vertegenwoordigers van de belangrijkste betrokken organisaties. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omdat niet elke ramp of crisis zich aan de gemeentegrenzen houdt, is er ook nog een GRIP-4. • Dan gaat het om situaties waarin de ramp of crisis de grenzen van een gemeente overstijgt (of als de betreffende gemeente de situatie niet alleen aankan). • In zo'n situatie, zo is in de wet bepaald, krijgt de voorzitter van de veiligheidsregio de leiding en wordt er een regionaal beleidsteam (RBT) gevormd.

De burgemeester van Oss neemt deel aan het regionaal beleidsteam (RBT) en zij blijft verantwoordelijk voor de Osse situatie. De burgemeester is in zijn of haar gemeente (politiek) verantwoordelijk voor de inzet van alle hulpverleningsdiensten die betrokken zijn bij de

⁷ Zie Veiligheidsregio Brabant-Noord, *Noodverordening van de voorzitter van de Veiligheidsregio Brabant-Noord houdende voorschriften ter voorkomen van verdere verspreiding van het coronavirus/COVID-19*, 27 maart 2020.

handhaving van de openbare orde en veiligheid in het kader van de Wet veiligheidsregio's (Wvr).

De maatregelen om de verspreiding van het virus in te dammen zijn veelal genomen op initiatief van het kabinet. In regelmatige persconferenties hebben de premier en de minister van Volksgezondheid maatregelen afgekondigd die zijn opgenomen in modelverordeningen die door de Veiligheidsregio's zijn omgezet in regionale noodverordeningen. De maatregelen om de gevolgen van de pandemie en de bestrijdingsmaatregelen te verzachten voor burgers en bedrijven zijn genomen door zowel de landelijke overheid als de gemeenten. De Rijksoverheid heeft daartoe zelf economische steunmaatregelen genomen in de vorm van drie noodpakketten. En de Rijksoverheid heeft in overleg met de VNG middelen beschikbaar gesteld voor maatregelen van de gemeenten.

De door de veiligheidsregio te treffen (nood-)verordeningen worden voor kennisgeving toegezonden aan de gemeenteraad. De door de voorzitter van de veiligheidsregio besloten maatregelen, zoals opgenomen in de noodverordening van 27 maart 2020, betreffen onder meer⁸:

- Verboden samenkomsten en evenementen.
- Niet in acht nemen veilige afstand.
- Verboden openstelling inrichtingen.
- Verbod uitoefenen contactberoepen
- Verboden gebieden en locaties.
- Beëindiging voorzieningen openbaar vervoer.
- Verboden openstelling onderwijsinstellingen.
- Verboden openstelling kinderopvang.
- Verboden toegang zorginstellingen en woonvormen voor ouderenzorg.

Lijnorganisatie houdt de lead	Om de crisis te managen heeft de gemeente Oss gebruik gemaakt van de staande (of lijn-) organisatie, met dien verstande dat het Directieteam is aangesloten bij het College van B&W om een goede communicatie en een snelle besluitvorming mogelijk te maken. Dit is ook de verklaring van de constatering dat aan alle coronamaatregelen die de gemeente Oss heeft genomen een collegebesluit ten grondslag heeft gelegen. Het past in de werkwijze van Oss, met een in de loop der jaren ontwikkeld accent op collegiaal bestuur en met transparante besluitvorming.
Werkgroepen ingesteld	Een leerplichtambtenaar, voor wie het werk tijdelijk wegviel, is aangesteld als tijdelijke secretaris van het Directieteam. Het 'Directieteam Plus' was een directieoverleg enkel voor coronacrisis-gerelateerde zaken. Bij de start van de crisis kwam dit team dagelijks bij el-

⁸ Zie Veiligheidsregio Brabant-Noord, *Noodverordening van de voorzitter van de Veiligheidsregio Brabant-Noord houdende voorschriften ter voorkomen van verdere verspreiding van het coronavirus/COVID-19*, 27 maart 2020 (hoofdstuk 2, artikel 2.1 t/m 2.9).

kaar. Verder zijn er in eerste instantie vier werkgroepen ingesteld, elk gericht op specifieke bij het managen van de coronacrisis relevante opgaven:

- De werkgroep 'continuïteit van dienstverlening', die zich richt op het borgen van kritische processen (belangrijke gemeentelijke taken die kwetsbaar kunnen zijn als bijvoorbeeld een groot deel van het personeel ziek uitvalt).
- De werkgroep 'Oss als werkgever', om te kijken naar de praktische doorvertaling van de crisis voor de gemeentelijke organisatie (o.a. noodzakelijke aanpassingen in personeelsinzet en bedrijfsvoering, bijvoorbeeld IT voor thuiswerken).
- De werkgroep 'verbinding samenleving', haalt op wat er gebeurt en leeft in de samenleving in Oss.
- De werkgroep 'zorg en welzijn', gericht op het monitoren en waar nodig ondersteunen van het hele veld van zorg en welzijn.

Daar zijn gedurende de crisis de volgende werkgroepen aan toegevoegd:

- De werkgroep 'economie', ook wel aangeduid als het Corona Team Economie, dat de communicatie met ondernemers coördineerde.
- Het team 'maatschappelijke instellingen', met name gericht op sport en cultuur en de impact van de crisis op deze instellingen en te nemen acties.

In het begin van de coronacrisis was het communiceren en uitvoeren van de besluiten van de Veiligheidsregio het belangrijkste punt van aandacht. Kort daarna is vervolgens het denken begonnen over de te nemen steunmaatregelen, onder meer blijkend uit de ideeën hierover in de raadsbrief van 18 maart 2020.

Coronateam Economie	In een Raadsbrief d.d. 18 maart 2020 laat het college weten dat een coronateam economie (CTE) ingesteld met de volgende taken ⁹ : <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren van gevolgen coronavirus voor ondernemers. • Inzichtelijk maken van steunmaatregelen voor ondernemers. • Bundelen en doorzetten van inkomende informatie en ondernemersvragen binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. • Verkenning aanvullende gemeentelijke steunmaatregelen van de gemeente. • Lobby en eventueel aanpassen economisch beleid. • Afstemmen met medeoverheden en andere instanties.
Werken vanuit duidelijke uitgangspunten	In een vroeg stadium van de coronacrisis hebben het Directieteam en het college zich gebogen over de vraag wat bij de te nemen steunmaatregelen het uitgangspunt zou moeten zijn. Er zijn toen zes criteria geformuleerd die gedurende de hele corona-periode als uitgangspunt hebben gegolden bij het nemen van maatregelen:

⁹ Gemeente Oss, raadsinformatiebrief met onderwerp 'Coronavirus en gevolgen voor onze ondernemers', 18 maart 2020.

1. We geven inkomenssteun aan mensen die dat nodig hebben, geen omzetsteun aan bedrijven of sectoren.
2. Helpen verdienen is beter dan helpen besparen.
3. Op naar werk.
4. We investeren in samenleven.
5. We investeren in zorgcontinuïteit.
6. We zijn en blijven een gezonde organisatie.

Deze uitgangspunten zijn later vastgelegd in de met de raad besproken opinienota COVID-19 (zie hierna in hoofdstuk 3), die besproken is met de raad in juni 2020. Door gesprekspartners, zowel bestuurlijk als ambtelijk, is aangegeven dat het werken vanuit duidelijke uitgangspunten 'rust heeft gebracht'. Het was duidelijk waarom de gemeente bepaalde initiatieven wel zou kunnen en willen steunen en andere initiatieven of vragen zou moeten afwijzen. Het voorkwam dat bij elke afzonderlijke vraag om ondersteuning van de gemeente door de gemeente 'vanaf nul' moest worden nagedacht over de te hanteren uitgangspunten en beoordelingscriteria.

Verzoeken om steun of hulp of ruimte kwamen niet alleen van buiten de gemeentelijke organisatie, maar ook van binnen. Een voorbeeld is dat de medewerker die de gemeentelijke leningen aan maatschappelijke organisaties beheert, is gekomen met het voorstel om rente en aflossing een jaar door te schuiven.

2.2 De eerste corona (steun-)maatregelen

Op 18 maart 2020 heeft de gemeente Oss een mailing gestuurd aan alle Osse ondernemers met als doel:

- Ondernemers te verwijzen naar de beschikbare bronnen met informatie over ondersteuningsmaatregelen;
- Ondernemers te informeren over een centraal loket waar ze knelpunten en hulpvragen kunnen doorgeven.

De maatregelen die Oss in deze fase neemt, zijn vooral faciliterend van aard en/of gericht op het versterken van de liquiditeitspositie van bedrijven en instellingen.

Raads
informatiebrief
18 maart

Op 18 maart wordt een raadsinformatiebrief 'Coronavirus en gevolgen voor onze ondernemers' aangeboden aan de raad. De wethouder Economie geeft aan dat er een mailing is uitgegaan per deze datum aan alle Osse ondernemersverenigingen, met twee doelen:

- Het doorsturen van ondernemers naar websites met de meest actuele informatie over ondersteuningsmaatregelen.
- Het bieden van een centraal loket via ondernemerszaken@oss.nl.

Aangegeven wordt dat er een eerste inventarisatie van door ondernemers ervaren problemen heeft plaatsgevonden in de voorgaande week. Hieruit blijkt dat veel ondernemers al geraakt worden door de coronacrisis. Met name gaat het om:

- Liquiditeitsproblemen (kosten lopen door en inkomsten zijn soms fors minder).
- Problemen met afzet en/of aanvoer van grondstoffen.
- Een lagere bezettingsgraad, onder meer voor restaurants, hotels en andere recreatieve bedrijven (vanwege de nationale lockdown zijn deze vanaf 15 maart helemaal gesloten).

In de raadsinformatiebrief wordt een overzicht gegeven van wat reeds in gang is gezet om de door bedrijven en ondernemers ervaren problemen te monitoren en welke maatregelen genomen of in gang gezet zijn om de gevolgen te beperken. Er wordt onder meer verwezen naar de campagne 'Ik koop lokaal, bij een winkelier van hier'. Het centrummanagement van Oss is verder actief bij het stimuleren van thuisbezorg-activiteiten door horeca-ondernemers die geen bezoekers meer mogen ontvangen. Verder is aangegeven dat er een concreet aanbod is van Talentencampus Oss om te bemiddelen tussen bedrijven die, mede vanwege corona, een tijdelijk overschot hebben aan medewerkers en bedrijven die nog op zoek zijn naar medewerkers.

Besluiten
B&W-overleg
24 maart

De eerste maatregel van financiële aard is een parafenbesluit van 19 maart 2020 over betaaltermijnen facturen¹⁰. Het bestuur van de Belastingssamenwerking Oost-Brabant (die namens onder andere de gemeente Oss de inning verzorgt van de gemeentelijke belastingen en heffingen) heeft in overleg met de gemeente Oss maatregelen aangekondigd om inwoners en bedrijven financieel te ontlasten tijdens de coronacrisis. Het besluit is om voor alle openstaande bedragen uitstel van betaling te geven tot 31 mei en om gedurende twee maanden geen nieuwe aanslagbiljetten, aanmaningen en dwangbevelen uit te sturen.

Andere maatregelen waartoe het college van B&W tegelijkertijd besluit zijn:

- Bekrachtiging Corona-parafenbesluit 19 maart over betaaltermijnen van facturen
 - Voor alle facturen die op dat moment door de gemeente Oss al verzonden zijn aan bedrijven, inwoners, verenigingen, instellingen en maatschappelijke organisaties geldt een uitstel van betaling tot 31 mei 2020.
 - Voor nieuwe facturen die de komende tijd verzonden worden, geldt een betalings-termijn van 90 dagen.
 - Daarnaast zal de gemeente Oss er alles aan doen om facturen die zij van bedrijven ontvangt zo snel mogelijk te betalen.
- Bekrachtiging parafenbesluit 'Gratis parkeren en tijdelijk stoppen fiscale handhaving en handhaving fietsverbod voetgangersgebied Oss'

¹⁰ Zie Gemeente Oss, *Besluitenlijst vergadering van burgemeester en wethouders*, 24 maart 2020.

- Opgemerkt wordt dat vanwege het corona-virus er een sterke terugloop is van het aantal mensen dat de binnenstad bezoekt. Mensen zijn bovendien bang om parkeerautomaten aan te raken vanwege verspreiding van het virus via de beeldschermen. Het college wil daarom de ondernemers in de binnenstad een steuntje in de rug geven.
- Besloten wordt om het parafenbesluit van 19 maart 2020 over het tijdelijk stoppen met de fiscale handhaving en handhaving van het fietsverbod in het voetgangersgebied in Oss te bekrachtigen.
- Corona-rondvraagbesluit over de weekmarkten in Oss. Met name wordt besloten dat deze wel doorgang kunnen blijven vinden, maar dan in de vorm van versmarkten. Besloten wordt dat er geen non-foodkramen zijn toegestaan en dat kramen waar ter plekke eten wordt genuttigd ook niet zijn toegestaan. Verder wordt geadviseerd om contactloos te betalen. Onder deze voorwaarden acht de gemeente het verantwoord om de markten, in aangepaste vorm dus, door te laten gaan zodat in ieder geval een deel van de marktkoopliden hun activiteiten kunnen voortzetten.
- Corona-rondvraagbesluit over de bevoorrading van supermarkten. Besloten wordt om de bevoorradingstijden van supermarkten uit te breiden tot tussen 5 en 23 uur. Door deze maatregel zijn supermarkten beter in staat om voor de doelgroep van oudere inwoners een rustig winkeluur te organiseren.

In het B&W-overleg van 24 maart wordt ook besloten om enkele binnensportaccommodaties open te stellen voor de opvang van kinderen van een ouder met een vitaal beroep. Dit besluit valt buiten de primaire focus van het voorliggende onderzoek, dat zoals is aangegeven in paragraaf 1.2 is gericht op corona-steunmaatregelen.

Het tijdelijk stoppen van fiscale handhaving, oftewel het toestaan van gratis parkeren, per 24 maart 2020 heeft betrekking op:

- Open staan van slagbomen op het parkeerterrein Jurgensplein. Daarmee kunnen gebruikers het terrein gewoon gebruiken zonder te betalen.
- Het openlucht parkeerdek Oostwal-Oost is open. Het overdekte deel is dicht.
- Parkeergarage Bergoss gaat dicht. Er kunnen nog wel auto's uit.
- Parkeergarage Bergoss gaat vanaf zaterdag helemaal dicht voor bezoekers. Alleen abonnementhouders mogen er dan nog in. Abonnementhouders hebben altijd toegang op basis van hun abonnement. Die moeten wel betalen als ze langer blijven.
- Vergunninghouders zijn in principe niet meer gebonden aan hun zone. De gemeente maakt wel een uitzondering voor het Bergkwartier, de Goudmijnstraat en Ravenstein. Dit zijn geen gebieden met betaald parkeren, daar is alleen het zogenoemde 'vergunningparkeren'. Deze terreinen vallen buiten dus buiten de regeling.

3 Overzicht van genomen corona-steunmaatregelen

3.1 Tijdelijk: van crisis naar ‘herpakken’ naar uitwerken van een herstelagenda

Na 19 maart worden in Oss nog een aantal besluiten genomen die wel financiële consequenties hebben voor de gemeente. Het gaat dan bijvoorbeeld om het tijdelijk stoppen van de fiscale handhaving in het centrum (waardoor gratis kon worden geparkeerd), doorbetalen van aanbieders WMO-zorg en het doorbetalen van subsidies voor evenementen die niet kunnen plaatsvinden.

Ten behoeve van het raadsdebat op 4 juni heeft het college een ‘Opinienota voor COVID-19 debat’ opgesteld. Deze nota is tot stand gekomen op basis van de benadering die het gemeentelijk apparaat normaal hanteert bij het opstellen van de kaderbrief. In de nota worden alle beleidsterreinen langsgelopen en worden de gevolgen van de coronacrisis geïnventariseerd. Per beleidsterrein worden de gevolgen van de crisis in kaart gebracht en worden beleidsopties geschetst, op basis van een aantal algemene beleidsuitgangspunten. In de nota benoemt het college zeven fundamentele uitgangspunten bij het bepalen hoe om te gaan met alle vragen en dilemma’s als gevolg van corona:

1. Algemeen belang voorop;
2. Richtlijnen en uitgangspunten als houvast;
3. Kwetsbaren beschermen en ondersteunen;
4. Profielversterkend steunen;
5. De samenleving heeft voorrang;
6. Stabiele partner;
7. Mentaal leiderschap.

Bij het maken van keuzen om al dan niet ondersteuning te bieden zijn voor het college de volgende criteria onderscheidend:

1. We geven inkomensondersteuning aan mensen die dat nodig hebben, geen omzetsfeun aan bedrijven of sectoren;
2. Helpen verdienen is beter dan helpen besparen;
3. Op naar werk;
4. We investeren in samenleven.
5. We investeren in zorgcontinuïteit;
6. We zijn en blijven een financieel gezonde organisatie.

De gemeente Oss heeft deze criteria vanaf het moment van formuleren en vastleggen in de opinienota COVID-19 tot heden gehandhaafd.

Debat over opinienota COVID-19

De Opinienota voor COVID-19 is in een debat besproken. In die bespreking heeft de raad feitelijk zijn zegen gegeven aan het gevoerde beleid. Er was debat, en er leefde de vraag of de gemeente wel genoeg had gedaan, waarbij de elke partij eigen prioriteiten stelde (kwetsbare bevolkingsgroepen, de cultuursector, het verenigingsleven, de zelfstandigen). Maar er was geen discussie over de vraag of het college in de eerste weken van de crisis de goede dingen had gedaan.

Raadsbreed leefde de overtuiging dat de gemeente zich zou moeten inzetten voor kwetsbare inwoners en ook voor (met name mkb) bedrijven en cultuur en sport, zo bleek uit onder meer de raadsvergadering van 4 juni 2020. Deze gevoelens spreken ook uit de moties die zijn ingediend en aangenomen toen de raad weer het normale vergaderpatroon oppakte. Een motie om in coronatijd niet te bezuinigen en in plaats daarvan in te teren op de algemene reserve is unaniem aangenomen.

Opstellen COVID-19 nota

Na 4 juni is de normale gang van zaken opgepakt. Het college heeft toen de COVID-19 nota gepresenteerd.

Die systematische aanpak is ook terug te vinden in de organisatorische benadering van de crisis. Er is in Oss een ondersteunende structuur opgezet om de crisis te managen. Daarbij is veel aandacht besteed aan het goed informeren van burgers en gemeenteraad. Met enige regelmaat zijn nieuwsbrieven gepubliceerd met corona-gerelateerd nieuws uit alle gemeentelijke organisatieonderdelen. Op de dag van de ondernemer hebben de burgemeester en een wethouder samen een filmpje opgenomen om de ondernemers een hart onder de riem te steken.

De gemeenteraad kwam sindsdien ook weer fysiek bijeen, waarbij aangetekend dat inmiddels vanwege de tweede lockdown van oktober 2020 tot heden weer is gekozen voor online-vergaderingen. De gemeenteraadsleden van Oss hebben in principe een uitgesproken voorkeur voor fysiek vergaderen.

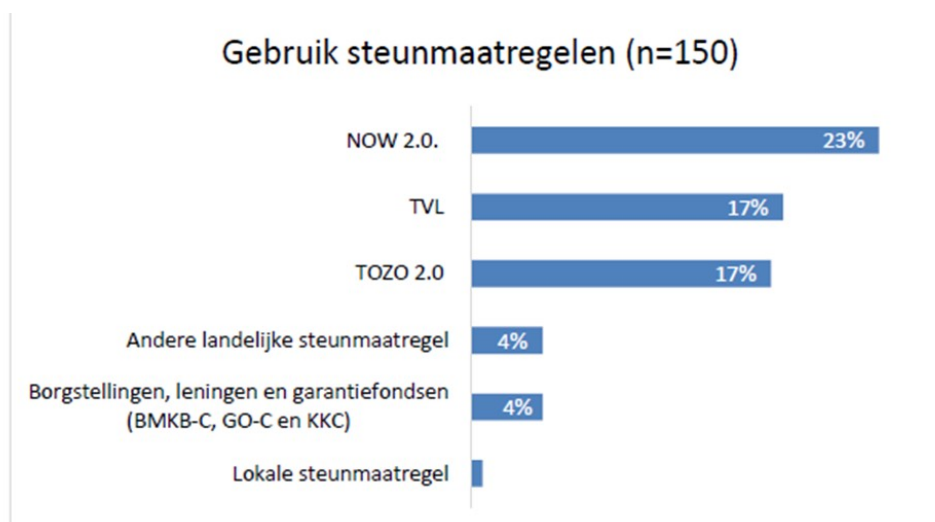
Per saldo heeft de periode van 'echt' crisismanagement in Oss heel kort geduurd. In die periode is gedaan wat gedaan moest worden. Ook in deze periode van crisismanagement heeft de gemeente oog proberen te houden voor alle relevante invalshoeken, waarbij deze uiteindelijk zijn vastgelegd in de COVID-19 nota.

Over het algemeen is de raad tevreden over de manier waarop burgemeester en wethouders gedurende de crisis zijn opgetreden. Dat blijkt ook uit de moties die zijn ingediend. Dat zijn vooral moties waarbij met het college wordt meegedacht over de optimale invulling van het maatregelenpakket van de gemeente. Daarbij speelt vooral dat de raad, via het fractievoorzittersoverleg en via de nieuwsbrieven steeds geïnformeerd is.

Periodieke enquête onder ondernemers De gemeente Oss heeft geïnvesteerd in de informatievoorziening aan de raad en aan inwoners en ondernemers in de gemeente. Dit heeft onder meer vorm gekregen door middel van periodiek uitgevoerde ondernemersenquêtes¹¹. In mei, juni en september 2020 heeft de gemeente een enquête laten uitvoeren onder ondernemers in de gemeente, waarbij gevraagd wordt op de volgende thema's:

- Zorgen die leven bij ondernemers over de coronacrisis en de gevolgen daarvan.
- Verwachte financiële problemen voor het bedrijfsleven.
- Aanvragen steunmaatregelen.
- Invloed van Covid-19 op bedrijf en bedrijfsvoering.
- Naleving van de RIVM-richtlijnen.

Het beeld op basis van de derde meting is dat circa 45 procent van de ondernemers die deel hebben genomen aan de enquête gebruik maken van één of meer steunregelingen. Daarbij wordt het meest gebruik gemaakt van de landelijk getroffen steunmaatregelen, zoals met name NOW, Tegemoetkoming vaste lasten (TVL) en de TOZO-regeling:

Slechts één ondernemer geeft aan gebruik te maken van lokale steunmaatregelen. Dit beeld sluit aan bij het gegeven dat de gemeente Oss er voor heeft gekozen om niet het accent te leggen op financiële steunmaatregelen voor ondernemers.

3.2 Aantal corona-steunmaatregelen met uitsplitsing naar categorie

De gemeente Oss heeft in de loop van 2020 in ieder geval 36 besluiten genomen die te kenmerken zijn als steunmaatregelen in verband met de coronacrisis. Daarvan betreffen

¹¹ Zie bijvoorbeeld Gemeente Oss, *Ondernemersenquête Corona-3, derde meting: resultaten van peiling 28 september t/m 5 oktober 2020*, oktober 2020.

31 collegebesluiten en de overige 5 maatregelen zijn door de raad goedgekeurd via een raadsbesluit.

Bij de steun- en compensatiemaatregelen kan onderscheid worden gemaakt in:

- Faciliteiten (ruimte maken voor economische activiteiten en voor de burgers van de stad in een 1,5 m-samenleving).
- Liquiditeitssteun (leningen, uitstel van betaling voor afnemers, versnelde betaling voor leveranciers etc.).
- Financiële steun (giften, kwijtschelding e.d.).

Daarnaast kan onderscheid worden gemaakt naar de doelgroep waarop de maatregel is gericht:

- Generiek: steun voor ondernemers ongeacht de sector waarin ze werken;
- Sector: steun voor ondernemers in specifieke sectoren;
- Afnemers/leveranciers: steun voor afnemers en/of leveranciers van de gemeente;
- Burgers: steun voor inwoners of instellingen zonder winstoogmerk die burgers ondersteunen.

In navolgende tabel zijn de steunmaatregelen van de gemeente Oss weergegeven op chronologische volgorde. Als datum is genomen de datum van het collegebesluit. Als een dergelijk besluit er niet is, is de datum genomen van de raadsinformatiebrief waarin de maatregel voor de eerste keer is genoemd.

Besluit

- B Burgemeestersbesluit
- C Collegebesluit
- RB Raadsbesluit

Steuncategorieën

- F Faciliterende maatregel
- L Liquiditeitsondersteuning
- G Financiële maatregel
- O Overige hulp

Doelgroepcategorieën

- G Generiek
- S Sector
- L/A Leveranciers/afnemers
- B Burgers

Nr.	Datum 2020	Corona-steunmaatregel van de gemeente Oss	Bron	Steun	Doel groep
1.	18-3	Instellen van een Corona Team Economie	RB	F	G
2.	18-3	Uitstel van betaling gemeentelijke belastingen (in principe besluit van regionaal samenwerkingsverband BSOBN maar bekrachtigd door college)	RB	L	G
3.	24-3	Bekrachtiging Corona parafenbesluit tijdelijk stoppen fiscale handhaving (i.c. invoeren van gratis parkeren)	C	G	G
	24-3	Bekrachtiging Corona parafenbesluit handhaving fietsverbod voetgangersgebied Oss	C	F	G
4.	24-3	Corona Rondvraagbesluit - Bevoorradingstijden supermarkten	C	F	S
5.	24-3	Invordering dwangsommen in corona-tijd	C	L	G
6.	24-3	Voor alle facturen die door de gemeente Oss al verzonden zijn aan bedrijven, inwoners, verenigingen, instellingen en maatschappelijke organisaties geldt een uitstel van betaling tot 31 mei 2020. Voor nieuwe facturen die de komende tijd verzonden worden, geldt een betalingstermijn van 90 dagen	C	L	G
7.	24-3	De weekmarkten in Oss tot nader order (vooralsnog tot 1 juni 2020) omzetten naar versmarkten	C	F	S
8.	26-3	De gemeente doet er alles aan om leveranciers zo snel mogelijk te betalen, in ieder geval binnen 15 dagen	C	L	L/A
9.	27-3	Opvang van kwetsbare kinderen en jongeren	RB		B
10.	31-3	Corona- maatregelen doorbetaling Wmo dienstverlening voor Zorg in Natura(ZIN) en Persoonsgebonden Budget (Pgb) Wmo en Jeugd	C	G	S
11.	31-3	Bekrachtiging Corona parafenbesluit De Voedselbank Oss	C	F	I
12.	31-3	Tijdelijke opvang COVID-19 patiënten Verdijkstraat 89	C	?	B
13.	1-4	Subsidies evenementen blijven staan	RB	G	S
14.	17-4	Ondersteuning maatschappelijke organisaties	RB	L-F	S
15.	21-4	Bekrachtiging Parafenbesluit - Coronamaatregelen- Bedrijfsafval: invoeren betalen per lediging	C	G	G
16.	21-4	Rondvraagbesluit - coronamaatregelen- Verzoek	C	F	I

		drive-thru Loomansalades			
17.	21-4	Rondvraagbesluit Corona maatregelen - Drive-in mr. Long	C	F	I
18.	12-5	Betalen 4e kwartaal kringloopbedrijf in mei 2020	C	L	I
19.	12-5	Uitstel rente en aflossing voor maatschappelijke organisaties	C	L	G
20.	12-5	Verlenging betalingstermijn voor rekeningen van de gemeente Oss	C	L	G
21.	19-5	Bekrachtiging Corona parafenbesluit Precariobelasting: geen heffing gedurende de coronamaatregelen	C	G	S
22.	19-5	Verruiming terrassen 1,5 m afstand	C	F	S
23.	mei	Opinienota COVID-19 gepubliceerd			
24.	2-6	Tijdelijke verruiming van gebruikstermijn van de bestaande kermisstandplaatsen voor seizoenverkoop gedurende de periode juni t/m augustus 2020 en indien nodig met maatwerk extra tijdelijke seizoenstandplaatsen benoemen.	C	F	S
25.	14-7	Verstrekking geldlening Stichting Cultureel Centrum De Hoeve te Lith (€ 15.000 o.b.v. 15-jarige lineaire aflossing) voor oplossing liquiditeitsproblemen als gevolg van omzetsdaling door corona en coronamaatregelen.	C	L	S
26.	18-8	Besluit instemming met lokale uitvoering van landelijke compensatieregeling eigen bijdrage kinderopvang. Ouders die geen gebruik konden maken van de gesubsidieerde peuteropvang en VVE in de periode dat die gesloten was door Corona (16 maart tot en met 7 juni), krijgen de eigen bijdrage terug die zij over deze periode hebben betaald. Zij ontvangen de compensatie via de eigen kinderopvangorganisatie.	C	G/F	S
27.	8-9	Kwijtschelden huurkosten amateurorganisaties sport en cultuur en mogelijkheid van kortlopend krediet bij liquiditeitsproblemen	C	G	S
28.	15-9	Bekrachtiging rondvraagbesluit verruiming gebruikstermijn voor seizoenstandplaatsen als tijdelijke coronamaatregel	C	F	S
29.	15-9	Financiering leerlingenvoer tijdens Coronacrisis 16 maart tot 1 juni 2020	C	G	S
30.	22-9	Verlenging verruiming terrassen i.v.m. COVID-19	C	F	S

		maatregelen			
31.	13-10	Reserveren Tozo-uitvoeringsmiddelen voor gevolgen COVID-19 op bijstandspopulatie	C	O	B
32.	27-10	Corona-maatregel Opstarten invorderingen	C	O	G
33.	27-10	Rondvraagbesluit COVID-19 maatregel Tijdelijke verkoop aan particulieren bij food-groothandel gedogen	C	F	S
34.	27-10	Precariobelasting voor terrassen en uitstallingen voor het gehele jaar 2020 niet te innen	C	G	G
35.	3-11	Opstellen subsidiekader voor subsidieverstrekking vrijwilligersorganisaties 2021. Voor 2021 aangevraagde subsidies door vrijwilligersorganisaties boven € 5.000 niet direct vaststellen maar eerst te verlenen en op basis van een afrekening vast te stellen.	C	F/G	S
36.	15-12	Compensatieregeling voor wijk- en dorps huizen als gevolg van COVID-19, gericht op compensatie van exploitatietekorten van wijk- en dorps huizen voor de periode van 16 maart tot 31 december 2020 en deze zoveel mogelijk te dekken uit te ontvangen en nog aan te vragen compensatiegelden van het Rijk voor de geleden schade door COVID-19 op het gebied van wijk- en dorps huizen.	C	F	S

4 Informatiepositie en rol van de gemeenteraad

4.1 Betrokkenheid van de raad op sleutelmomenten en breder

Geen politiek
onderwerp

Tussen de gemeenteraadsfracties is direct bij aanvang van de coronacrisis de afspraak gemaakt dat over dit onderwerp geen politiek bedreven zou worden. Er was een breed gevoel van urgentie en de indruk heerste dat het een onderwerp was met weinig politieke tegenstellingen.

Van fysiek naar
digitaal overleg

In de eerste weken waren fysieke raadsvergaderingen in verband met de RIVM-richtlijnen moeilijk te organiseren. Het college van B&W heeft toen een wekelijks overleg met de fractievoorzitters opgezet waar de eerste tijd alle spoedeisende zaken werden afgekaart. De raad is achteraf nooit teruggekomen op besluiten die in de eerste weken zijn genomen (zoals het gedurende enige tijd niet heffen van precariobelasting). In het algemeen was de mening dat het college de raad steeds goed had geïnformeerd en dat het college de juiste besluiten had genomen.

Intussen bemoeilijkt de coronacrisis het functioneren van de gemeentelijke democratie. Op 5 maart is nog een reguliere vergadering gehouden van de gemeenteraad. Daarna stonden de geldende regels het functioneren van de gemeenteraad in de weg. Fysieke vergaderingen waren een vereiste voor het nemen van rechtsgeldige besluiten, maar fysieke vergaderingen waren onmogelijk binnen de noodverordeningen van de Veiligheidsregio. Dit probleem is opgelost met de spoedwet digitale besluitvorming die op 7 april door de Eerste Kamer is aangenomen.

De gemeenteraad die voor 9 april was gepland, heeft digitaal plaatsgevonden op 16 april. Behalve bij de opening van de vergadering is het onderwerp “corona” in deze vergadering niet aan de orde gekomen.

Debat over
‘Opinienota’

Op 4 juni heeft er een raadsdebat plaatsgevonden aan de hand van een door het college van B&W opgestelde ‘Opinienota voor COVID-19 debat’. Zoals hiervoor in hoofdstuk 3 toegelicht, is er discussie gevoerd door de raad over onder meer de uitgangspunten van het Corona-(steun)beleid en de te hanteren criteria bij het door het college van B&W te maken keuzes bij al dan niet te bieden ondersteuning aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

4.2 Beeld van raadsleden over hun rol en betrokkenheid

Op 11 februari 2021 is een informele sessie gehouden met raadsleden over de wijze waarop zij gedurende de afgelopen maanden geïnformeerd zijn over en betrokken bij besluitvorming en of zij, onder meer door een adequate informatievoorziening, voldoende in

positie gebracht zijn om hun kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen. Navolgend beeld van hoe raadsleden aankijken tegen hun betrokkenheid bij de besluitvorming over corona-steunmaatregelen is mede op deze sessie gebaseerd en op in een eerder stadium van het onderzoek aan alle raadsfracties voorgelegde vragen hierover.

Deze via e-mail voorgelegde vragen luiden als volgt:

- a. Heeft u als raadslid of als raadsfractie sinds 1 maart 2020 zelf initiatieven genomen voor één of meer corona-steunmaatregelen, zo ja welke en waren deze initiatieven succesvol?
- b. Bent u sinds 1 maart 2020 benaderd door instellingen, bedrijven, zzp'ers of inwoners om bepaalde corona-steunmaatregelen?
- c. Kunt u aangeven waar u, terugkijkend, tevreden over bent wat betreft de inhoudelijke invulling van het pakket corona-steunmaatregelen in uw gemeente en wat betreft uw betrokkenheid bij de besluitvorming daarover? En waar bent u minder tevreden over?

Navolgend een **bloemlezing** van de ontvangen respons, met als eerste een beeld van de mate waarin fracties zelf initiatieven hebben ondernomen:

Heeft u als raadslid of als raadsfractie sinds 1 maart 2020 zelf initiatieven genomen voor één of meer corona-steunmaatregelen, zo ja welke en waren deze initiatieven succesvol?

- Onze fractie heeft op 11 oktober 2020 artikel 41-vragen gesteld over communicatie van coronarichtlijnen en de daarin volgens de fractie aanwezige onduidelijkheden.
- Wij zijn regelmatig benaderd door bezorgde inwoners. In het begin van de crises ging dit om maaltijden die door Brabant Zorg niet meer bezorgd werden. De restaurants in verzorgingshuizen waren niet meer toegankelijk voor derden (denk aan ouderen in aanleunwoningen). Wij hebben hierover contact gehad met de desbetreffende wethouder. We hebben aangegeven dat er veel onduidelijkheid is voor betrokkenen en dat zij niet weten waar ze moeten zijn voor vragen en ondersteuning. Op ons verzoek is er een folder met informatie verspreid in de wijken en bij de senioren woningen waarin vermeld stond hoe op een andere manier betrokkenen maaltijden kunnen bestellen en of aanvragen.
- Ook is er regelmatig contact geweest met de zorginstellingen om signalen door te geven vanuit betrokkenen. Helaas vonden wij de betrokkenheid van de zorgorganisatie minder.
- Veel betrokkenen vinden dat ze slecht geïnformeerd worden en zeker niet betrokken bij de besluitvorming.
- In september hebben we regelmatig contact gehad met de cliëntencommissie van de verzorgingshuizen.
- De verstrekking van maaltijden voor senioren die niet direct in de zorg zitten blijft een lastig probleem.
- Daarnaast zijn we benaderd door vrijwilligers over het informeren van vrijwilligers in

verzorgingshuizen over corona besmettingen en voorzorgsmaatregelen.

- Vrijwilligers voelen zich niet gehoord en niet gesteund door de organisatie.
- We hebben dit doorgegeven aan de wethouder en aan de cliëntenraad.
- Een fractie geeft aan zelf geen initiatieven genomen. De lokale maatregelen die zijn genomen, worden geïnitieerd door het college. Wij hebben daarin onze controlerende rol gepakt als fractie. Wel hebben wij contact gehad met onze landelijke fractie, bijvoorbeeld over de SBI-code discussie (welke sectoren wel en welke niet onder bepaalde corona-steunmaatregelen vallen)

Fracties geven ook diverse voorbeelden van maatschappelijke instellingen, ondernemingen en inwoners die contact zochten vanwege corona:

Bent u sinds 1 maart 2020 benaderd door instellingen, bedrijven, zzp'ers of inwoners om bepaalde corona-steunmaatregelen?

- Ja zoals hierboven beschreven met name om de maaltijdverzorging voor senioren. We hebben als Raad gezamenlijk mondkapjes ingekocht (1500) en die hebben we bij de voedselbank en huis van de wijk bezorgd.
- Daar hebben we begrepen dat er een goede ondersteuning is van de gemeente.
- Er zijn op veel plekken mondkapjes beschikbaar, o.a. sociale wijkteams, buurthuizen, huisartsen.
- Met name bij huisartsen zijn mantelzorgpakketten beschikbaar.
- Ja, wij hebben deze mensen doorgestuurd naar de gemeente.

Tot slot is er een eerste beeld van de tevredenheid over de inhoudelijke vulling van het pakket en de betrokkenheid bij de besluitvorming over maatregelen:

Kunt u aangeven waar u, terugkijkend, tevreden over bent wat betreft de inhoudelijke invulling van het pakket corona-steunmaatregelen in uw gemeente en wat betreft uw betrokkenheid bij de besluitvorming daarover? En waar bent u minder tevreden over?

- Wij denken dat er zeker snel gehandeld is met verstrekking van beschermingsmiddelen.
- We vinden dat de communicatie niet helder en duidelijk is.
- Er is nog steeds een grote groep inwoners die niet digitaal vaardig zijn. Daardoor zijn zij niet op de hoogte van nieuwe afspraken en maatregelen (zie art 41 vragen).
- Er zijn diverse maatregelen genomen om ondernemers te ontzien of mogelijkheden te bieden om zo goed als kan in bedrijf te blijven. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de horeca in het Osse centrum of tijdelijke lastenverlichting voor ondernemers. Daar zijn wij inhoudelijk erg tevreden over.
- Wij vonden het in het begin lastig om onze controlerende rol te pakken als fractie. Het college heeft in de beginperiode van de coronacrisis veel werk moeten verzetten waarbij we volledig geen inzicht konden krijgen wat er precies gaande was. In deze periode

hadden wij een zeker gevoel van machteloosheid. Hierop hebben wij de voorzitter en vicevoorzitter gesproken over dit gevoel. Dit is later weggenomen doordat er in praktische zin overleg was met de fractievoorzitters en dat we als fractie weer echt in gesprek konden met andere fracties en het college.

Beperkt aantal moties De gemeenteraad in Oss heeft diverse moties ingediend op het terrein van corona en coronasteunmaatregelen. Diverse daarvan zijn ook aangenomen. Het betreft onder meer de volgende moties:

Aangenomen moties op het terrein van corona en corona-steunmaatregelen	
Datum	Toelichting inhoudelijke strekking
28 mei 2020, motie Heuvel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ In beeld brengen belangen horeca- en marktondernemers; ▪ Compromisvoorstel doen aan horeca- en marktondernemers; ▪ Als geen compromis wordt gesloten, raad in positie brengen om een besluit te nemen.
4 juni 2020, 'Juist niet bezuinigen in coronatijd'	<ul style="list-style-type: none"> • Corona aanwijzen als risico waarvoor de algemene reserve kan worden aangewend. • In kaart brengen financiële gevolgen voor maatschappelijke/culturele instellingen en (sport)verenigingen. • Aangeven waar extra ondersteuning wenselijke cq noodzakelijk is. ▪ Onttrekken daarvoor benodigde middelen aan de algemene reserve. • Daarna reserve weer op orde brengen conform de afgesproken norm.
4 juni 2020, 'lobby coronalasten buiten de begroting'	<ul style="list-style-type: none"> • Lobby te voeren voor toestemming om de coronalasten als incidenteel nadeel te beschouwen en buiten de systematiek van de gesloten huishouding van de jaarlijkse begroting te houden; • Lobby te voeren voor een financieringsmodel gedekt door bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Rijksbijdragen die naderhand niet via trap-op-trap-af leiden tot korting. ➢ Inzet van eigen reserves. ➢ Geldleningen tegen lage rente en trage aflossing.
4 juni 2020, 'scenario's steunpakket Oss'	<ul style="list-style-type: none"> • Zo goed mogelijk in kaart brengen van de incidentele en structurele gevolgen van de coronacrisis

	<p>voor de gemeente Oss, van de omvang van de problematiek voor ondernemers, maatschappelijke en culturele instellingen en inwoners en van de mogelijkheden die de gemeente heeft om steunpakketten te bieden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In kaart brengen welke financieringsmogelijkheden de gemeente voor deze steunpakketten heeft.
12 november 2020, 'Eenmalige COVID-19 gratificatie BOA's gemeente Oss	<ul style="list-style-type: none"> • Om waardering uit te spreken voor de inzet van de BOA's, die "in de frontlinie hebben gestaan", wordt het college verzocht voor het einde van 2020 een eenmalige bonus van € 300 netto uit te keren voor BOA's van de gemeente Oss.
17 december 2020, 'mondkapjes voor minima'	<ul style="list-style-type: none"> • Stoffen mondkapjes beschikbaar testellen voor en te verstrekken aan minima

Er zijn ook voorbeelden van moties die niet zijn aangenomen. Bijvoorbeeld een motie van 4 juni 2020 gericht op het oprichten van een coronasteunpunt.

Er zijn door de verschillende fracties in de gemeenteraad ook uiteenlopende vragen gesteld aan het college over de impact van de coronacrisis, hoe deze kan worden beïnvloed en wat de gemeente Oss doet om de gevolgen van de crisis zo goed mogelijk op te vangen. Onder meer de volgende vragen zijn gesteld:

Door raadsfracties gestelde vragen aan het college van B&W op het terrein van corona en corona-steunmaatregelen
<p>GroenLinks vragen van 1 mei , beantwoord op 7 mei, in raad van 28 mei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is er voldoende capaciteit bij de GGD voor bon- en contactonderzoek? • Wordt er opgeschaald? • Is daar genoeg geld voor?
<p>GroenLinks vragen van 14 mei, beantwoord op 28 mei, in raad van 4 juni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe houdt de gemeente zicht op coronapreventie in verpleeghuizen in de gemeente? • Herkent u de kritiek van militairen op de coronapreventie in verpleeghuizen?
<p>SP vragen in raad van 4 juni i.v.m. duidingsdebat corona</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn globaal de kosten van de coronacrisis voor de gemeente? • Welke van deze kosten worden vergoed door het Rijk? • Wie betaalt de Rijksmaatregelen?
<p>CDA vragen in raad van 4 juni over liquiditeit bedrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vragen over liquiditeit en de maatregelen waarmee de gemeente aan die liquiditeit zou kunnen bijdragen.
<p>D66 en GroenLinks vragen van 25/26 mei over terrassen en markten beantwoord op 28 mei in raad van 25 juni</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Vragen over de spanningen tussen markt en vergrote terrassen.
SP vragen of de ingang van de Sterrebosflat coronaproof is
GL vragen over bevoegdheden in COVID-19 crisis in raad van 24 september <ul style="list-style-type: none"> • Vragen of mondkapjes staatsrechtelijk wel kunnen worden voorgeschreven; • Vragen over bevoegdheden Veiligheidsregio en het gebrek van controle daarop van gemeenteraden.
PvdA vragen over het inclusief maken van de 1,5 m samenleving in de raad van 24 september
SP vragen over handhaving in raad van 24 september <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente moet handhaven als de burgers zich niet aan de 1,5 m samenlevingsregels houden.
GL vragen over ventilatie van buurt en dorpscentra in raad van 24 september
D66 vragen over ventilatie van schoolgebouwen in raad van 24 september
SP heeft op 11 oktober 2020 vragen gesteld over de communicatie over de corona richtlijnen omdat volgens de fractie maatregelen soms onduidelijk zijn en dat op specifieke onderdelen extra informatie wenselijk is en op welke wijze door het college is gesproken met vertegenwoordigers uit de Osse gemeenschap, bijvoorbeeld vanuit de ondernemersverenigingen, over corona en de genomen corona-steunmaatregelen.
SP vragen over het organiseren van coronaproof verkiezingen in de raad van 17 december

Het college antwoordt op de op 11 oktober 2020 door de SP-fractie gestelde vragen over hoe de Osse gemeenschap betrokken wordt bij de corona-aanpak in de breedste zin van het woord, als volgt: "Tot op heden hebben we over de corona-aanpak in de breedste zin niet apart gesproken in overlegsituaties met vertegenwoordigers uit de Osse gemeenschap. Wel zijn maatregelen en mogelijkheden toegelicht waar dat ter sprake kwam (bijvoorbeeld op basis van vragen of een overlegmoment dat zich hiervoor leende). En dat was op bijna alle overleggen die we hebben gevoerd. Bijvoorbeeld in onze reguliere overleggen intern en extern met vertegenwoordigers van ondernemers. Denk hierbij aan het centrummanagement, de besturen van de ondernemersverenigingen zoals TIBO, OIK en 30. Maar ook branche specifiek met vertegenwoordigers en leden van het logistiek platform Oss, de Vijfsterrenlogistiek en Pivot Park."

Op de door de gemeente meegenomen maatschappelijke belangen in het besluitvormingsproces over corona-steunmaatregelen wordt hierna nader ingegaan in hoofdstuk 5.

5 Meegewogen belangen en risico's & gemaakte afwegingen

Onderdeel van het voorliggende onderzoek is om in beeld te brengen op basis waarvan afwegingen en beslissingen zijn genomen inzake corona-steunmaatregelen in de vier gemeenten waarop het onderzoek zich richt. Met name wordt in beeld gebracht:

- Of daarbij risico's zijn onderkend wat betreft de invloed op toekomstige beleidskeuzes.
- Of daarvoor passende maatregelen zijn getroffen.
- Welke belangen zijn bij genomen of op dat moment te nemen corona-steunmaatregelen door wie afgewogen?

Deze aspecten worden navolgend in beeld gebracht.

5.1 Omgaan met (financiële) risico's

Uitwerking van scenario's De gemeenteraad van Oss heeft in een motie die is aangenomen tijdens het Coronadebat op 4 juni 2020 de wens uitgesproken voor scenario-analyse waarin financiële gevolgen van de coronacrisis en mogelijke maatregelen ter ondersteuning van burgers, bedrijven en instellingen in kaart worden gebracht. Het college heeft de opdracht uitgevoerd en de analyse opgenomen in de programmabegroting 2021-2024. De gemeente heeft daartoe een onderzoek dat AEF heeft uitgevoerd in opdracht van de VNG doorvertaald naar de gemeente Oss. AEF onderscheidt in dit onderzoek twee scenario's:

- Best case-scenario: er komt geen tweede golf.
- Worst case-scenario: er komt een tweede golf met nieuwe lockdown voor twee maanden.

De door AEF benoemde top-10 financiële effecten ziet er voor Oss zo uit:

Extra kosten voor gemeente Oss, bedragen x € 1.000	Scenario	
	'best case'	'worst case'
extra (bijzondere) bijstand	1.800	3.000
minder inkomsten parkeren	1.200	1.600
minder inkomsten toeristenbelasting	750	1.100
ondersteuning SW-bedrijf	700	1.100
extra uitgaven sport	600	1.000
derving inkomsten retributies en leges	600	800
lagere precario- en reclamebelasting	400	600
extra uitgaven cultuurpodia	400	500
extra uitgaven schuldhulpverlening	200	400
ondersteuning WMO en Jeugdhulp	200	400
overige effecten samen	1.400	2.000
Totaal	8.250	12.500

Uit dit landelijke onderzoek bleken 42 relevante gevolgen van de coronacrisis.

Daarnaast heeft de gemeente Oss berekend welke bedragen er door het Rijk aan de gemeente beschikbaar zijn gesteld bij wijze van compensatie voor de coronakosten.

De gemeente Oss raamt op dat moment dat de steun van het Rijk € 19,760 miljoen bedraagt. Omdat in de begroting rekening wordt gehouden met een bedrag aan steun van € 16,285 miljoen, kan de gemeente Oss nog extra reserveringen aangaan ten bedrage van € 3,481 miljoen. Deze reserveringen zijn nodig omdat een aantal maatregelen nog concreet uitgewerkt moesten worden. Door het langer duren van de coronacrisis kan dit beeld inmiddels, wellicht aanzienlijk, gewijzigd zijn.

Risico-
beheersing

Het belang dat de gemeenteraad hecht aan inzicht in en beheersing van de financiële gevolgen van de coronacrisis, is groot. Er is vanaf het begin tot heden blijvende aandacht voor dit thema. Wel is daarbij uitgesproken dat de gemeente Oss niet in de lead is om de ondernemers financieel door de crisis te helpen, bijvoorbeeld blijkt uit de volgende opmerking in een raadsinformatiebrief van 7 april 2020: “Financieel gezien hebben op dit moment vooral het rijk en de banken een rol om de ondernemers door deze crisis te helpen. Dat neemt niet weg dat wij als college nu al willen nadenken over de vraag hoe wij na de coronacrisis onze zwaarst getroffen sectoren, onze mkb-bedrijven en zelfstandig ondernemers kunnen ondersteunen om er weer boven op te komen.”¹²

In de prioriteitennota 2021-2024 heeft de gemeente per beleidsprogramma de vraag beantwoord: “wat zijn de effecten en dilemma’s door de COVID-19 crisis?” In de prioriteitennota heeft het college vanuit beleidsmatig oogpunt gekeken wat de mogelijke effecten (en risico’s) zijn voor het betreffende beleidsveld. In de prioriteitennota is het hoofdstuk ‘COVID-19: Financiële ondersteuningsmaatregelen en risico’s’ een overzicht opgenomen van 34 risico’s die de gemeente loopt vanwege corona.

Daarnaast heeft het college in de programmabegroting 2021-2024 een samenvatting opgenomen van het landelijke onderzoek van AEF waaraan hiervoor is gerefereerd. Daarbij is ook een overzicht opgenomen van de 42 relevante gevolgen van de corona-crisis, aansluitend bij het AEF-onderzoek, waarmee een koppeling is gelegd tussen dit landelijke onderzoek en de specifieke Osse situatie.

De gemeente Oss heeft het risicomanagement met betrekking tot COVID-19 vormgegeven door de risico’s in beeld te brengen, regelmatig te actualiseren en te proberen deze te beheersen. Het risicomanagement heeft ook betrekking op relevante partners van de gemeente Oss, vanuit het perspectief hoe eventuele ontwikkelingen bij relevante partners de gemeente zou kunnen raken. In de bespreking met de raad over onder meer de opinienota COVID-19 en de prioriteitennota 2021-2024 en de programmabegroting 2021-2024 is er

¹² Gemeente Oss, raadsinformatiebrief met onderwerp ‘Update Coronavirus en economische ontwikkelingen’, 7 april 2020.

gesproken over het inzetten van de algemene reserves van de gemeente om risico's af te dekken. Het college kreeg hiervoor steun van de raad. Het vanaf het begin van de coronacrisis werken met duidelijke uitgangspunten, heeft ook geholpen bij het beheersen van risico's en het maken van keuzes. Deze uitgangspunten zijn met de raad besproken in het COVID-19 debat aan de hand van de betreffende opinienota en daarna nog eens bekrachtigd bij de bespreking van de prioriteitennota 2021-2024 en de programmabegroting 2021-2024.

Verder is er door het college, met steun van de raad, voor gekozen om niet extra te bezuinigen vanwege corona, maar juist te investeren.

5.2 Meegewogen belangen bij gemaakte beleidskeuzes

De gemeente Oss focust, ondanks het belang dat wordt gehecht aan de financiële gevolgen van de coronacrisis en de beheersing daarvan, zeker niet eenzijdig op de financiën. Er is daarnaast vanaf het begin van de coronacrisis tot heden veel aandacht voor de economische aspecten van de crisis, met name hoe ondernemers en bedrijfsleven worden geraakt, en voor de sociale en maatschappelijke effecten.

De inzet op ondernemers en bedrijfsleven klinkt door in de corona-steunmaatregelen, die met name op deze doelgroep gericht zijn. Daarnaast onderstreept de periodieke ondernemenquête het belang dat de gemeente hecht aan inzicht in hoe ondernemers geraakt worden, als basis voor eventueel door de gemeente te nemen maatregelen. Wel is het college van B&W van Oss duidelijk over de (on-)mogelijkheden om als gemeente ondernemers te steunen die te maken hebben met soms grote omzetverliezen. In een raadsbrief van 7 april 2020 is het door de portefeuillehouder Economie als volgt geformuleerd:

- “Financieel gezien hebben op dit moment vooral het rijk en de banken een rol om de ondernemers door deze crisis te helpen. Dat neemt niet weg dat wij als college nu al willen nadenken over de vraag hoe wij na de coronacrisis onze zwaarst getroffen sectoren, onze mkb-bedrijven en zelfstandig ondernemers kunnen ondersteunen om er weer boven op te komen.”

Er is daarnaast vanaf het begin van de crisis uitgebreid aandacht voor de meer sociale en maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis. Ter illustratie: op 27 maart 2020 wordt door het college de tweede raadsinformatiebrief¹³ verzonden aan de raad met als onderwerp ‘gevolgen corona-virus sociaal domein’. De initiatieven die in deze raadsinformatiebrief worden toegelicht behoren niet tot de scope van het voorliggende onderzoek, in die zin dat het geen corona-steunmaatregelen zijn om de gevolgen van inkomstendaling als gevolg van corona voor inwoners, bedrijven, ondernemers en zzp'ers of instellingen en ver-

¹³ College van B&W gemeente Oss, *Tweede raadsinformatiebrief gevolgen corona-virus sociaal domein*, 27 maart 2020.

enigingen te beperken. De raadsinformatiebrief gaat onder meer in op de gevolgen van corona op de volgende terreinen, en door de gemeente in samenspraak met derden genomen of op te zetten initiatieven waarbij de toelichting zich beperkt tot de maatschappelijke aanleiding, wat de gemeente voornemens is te doen in samenwerking met derden en denklijnen daaromtrent zonder dat eventuele financiële consequenties voor de gemeente uitgewerkt zijn:

- Zorg en welzijn.
- Jeugdhulp.
- Werk en Inkomen.
- Onderwijs en opvang.

Op het terrein van 'zorg en welzijn' is er onder meer aandacht voor het stimuleren van initiatieven waarbij inwoners elkaar helpen om de (psychische en sociale) problemen van corona op te vangen. De gemeente werkt daarbij samen met ONS welzijn, die deze activiteiten coördineert en vraag en aanbod bij elkaar brengt via het onderdeel Blink. Op het terrein van jeugdhulp is er aandacht voor mogelijk toenemende spanningen thuis (waarbij Veilig Thuis spil in het web is). Op het terrein van Werk en Inkomen is er aandacht voor onder meer schuldhulpverlening, waar extra toeloop van inwoners wordt verwacht, en bij 'Onderwijs en opvang' voor het blijven bieden van kinderopvang en (speciaal) onderwijs voor kinderen uit risicogezinnen.

De raadsinformatiebrieven 'gevolgen coronavirus sociaal domein' verschijnen met een hoge frequentie. Op 17 april is de vijfde raadsinformatiebrief over dit thema verzonden aan de raad.

De gemeente heeft ook aandacht voor de lastige positie van veel culturele instellingen en 'makers'. In een informatiebrief aan de raad van 1 april 2020 wordt bijvoorbeeld ingegaan op de stand van zaken bij de organisaties die vallen onder het programma 'Sport-Cultuur-Ontmoeten'. In deze brief wordt voor enkele professionele culturele instellingen, zoals Museum Jan Cunen, Cultuurpodium Groene Engel, Muzelinck, Theater De Lievekamp en de Bibliotheek, en enkele professionele sportorganisaties (zoals het Golfbad en het Sport Expertisecentrum) geïnventariseerd:

- Welke maatregelen (door de betreffende instelling) zijn getroffen als gevolg van de corona-richtlijnen en om de gevolgen van corona te beperken.
- Welke gevolgen deze maatregelen hebben voor de korte en langere termijn.
- Welke initiatieven er nog wel (kunnen) worden ondernomen.
- Of er urgente of concrete knelpunten zijn, zo ja welke dit dan zijn.

In de raadsinformatiebrief van 1 april 2020 is ook aangegeven dat er een ambtelijke werkgroep aan de slag gaat om te bezien welke oplossingen de gemeenten voor eventuele problemen van instellingen kan bieden, dat de gemeente informatie verzamelt en analyseert en waar mogelijk de voorkeur geeft aan generieke oplossingen.

Aangegeven is verder dat de gemeenten in Noordoost-Brabant onderling afgesproken hebben om zoveel als mogelijk één lijn te trekken richting gesubsidieerde instellingen op het terrein van cultuur, sport en verenigingsleven. Hierop is mondeling door de portefeuillehouder Economie en Cultuur dat er ook voor gekozen is om regionaal zoveel als mogelijk één lijn te trekken, om te voorkomen dat gemeenten worden uitgespeeld door instellingen die in meerdere gemeenten actief zijn.

Op 12 mei wordt in een raadsinformatiebrief ingegaan op de dan door het kabinet aangekondigde versoepelingen voor onder meer musea, podia en bibliotheken. Zij mogen weer open, zij het met beperkt aantal bezoekers en 'op basis van 1,5 meter'-bepalingen. In de raadsbrief wordt geïnventariseerd hoe de lokale instellingen inspelen op de afgekondigde versoepelingen.

Uitgangspunten & afwegingskader Om alle uiteenlopende belangen tegen elkaar te kunnen afwegen en op het niveau van afzonderlijke maatregelen tot onderbouwde keuzes te komen, zijn door de gemeente Oss de volgende fundamentele uitgangspunten geformuleerd:

- Algemeen belang voorop.
- Richtlijnen en uitgangspunten als houvast.
- Kwetsbaren beschermen en ondersteunen.
- Profielversterkend steunen.
- De samenleving heeft voorrang.
- Stabiele partner.
- Mentaal leiderschap.

Deze uitgangspunten hebben naar de mening van bestuurlijke en ambtelijke betrokkenen goed gewerkt bij het op een consistente wijze maken van keuzes over eventuele steunmaatregelen. Het duidelijke afwegingskader "gaf rust" en zorgde ervoor dat ook eventuele afwijzingen van steunverzoeken goed konden worden gemotiveerd.

Aanvullend zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd om te kunnen beoordelen welke rol de gemeente in de corona-crisis wil en kan spelen:

- Inkomenssteun voor mensen die dat nodig hebben maar geen omzetsteun aan bedrijven of sectoren.
- Helpen verdienen is beter dan directe financiële ondersteuning.
- Op weg naar werk.
- We investeren in samenleven.
- We investeren in zorgcontinuïteit.
- We zijn en blijven een gezonde organisatie.

Wat betreft inkomenssteun verwijst Oss naar bijstand en bijzonder bijstand en daarnaast de landelijke ondersteuningsregelingen. In de opinienota is aangegeven dat "het niet onze

rol is om individuele bedrijven te behoeden van de ondergang. Evenmin kunnen we hele sectoren financieel redden”. De gemeente Oss is zich in de coronacrisis steeds bewust geweest van de beperkte (financiële) middelen die zij kan inzetten om de negatieve gevolgen van de coronacrisis voor burgers en ondernemers te beperken. Ook het tweede uitgangspunt (“helpen verdienen is beter dan directe financiële ondersteuning”) zet een rem op de middelen die Oss inzet voor inkomenssteun en financiële ondersteuning van burgers en ondernemers.

Bijlage I: beschrijving corona-steunmaatregelen

1. Instellen van een Corona Team Economie	
Datum besluit	18-3-2020
Bronaanduiding	RIB Coronavirus en gevolgen voor onze ondernemers
Omschrijving	<p>Het Corona Team Economie heeft de volgende taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren gevolgen coronavirus voor ondernemers. • Inzichtelijk maken van steunmaatregelen en ondernemersloketten voor de ondernemers. • Doorzetten van ingekomen ondernemersvragen naar ondernemersloketten, lokale ondernemersverenigingen en/of brancheorganisaties. • Bundelen en analyseren van de ingekomen signalen en vragen bij ondernemers, die bij alle afdelingen van de gemeente binnenkomen; doorzetten van de informatie naar de Veiligheidsregio, de provincie Noord-Brabant (Brabantse impactmonitor), Rijk en werkgeversorganisaties. • Verkenning aanvullende steunmaatregelen van de gemeente, die de gevolgen van het coronavirus voor ondernemers kunnen verzachten. • Afstemming van medeoverheden, zoals regiogemeenten Meierijstad en 's-Hertogenbosch en andere instanties.
Doelgroep	Generiek
Financiën	Geen impact op gemeentefinanciën
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de RIB

2. Uitstel van betaling gemeentebelastingen en heffingen	
Datum besluit	18-3-2020
Bronaanduiding	RIB Coronavirus en gevolgen voor onze ondernemers
Omschrijving	<p>Het bestuur van de Belastingssamenwerking Oost-Brabant heeft besloten tot en met 18 mei geen nieuwe aanslagbiljetten, aanmaningen en dwangbevelen te versturen. Voor alle openstaande bedragen wordt uitstel van betaling verstrekt tot 31 mei 2020. Mocht betaling ook dan nog problemen opleveren dan worden betalingsregelingen getroffen.</p>
Doelgroep	Generiek
Financiën	Het gaat om uitstel, niet om afstel. Op langere termijn dus geen impact

	op de gemeentefinanciën indien uiteindelijk alsnog betaald wordt.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de RIB

3. Gratis parkeren en tijdelijk stoppen fiscale handhaving en handhaving fietsverbod voetgangersgebied

Datum besluit	24-3-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	De maatregel komt erop neer dat fietsen in het voetgangersgebied wordt toegestaan en dat voor parkeren in de binnenstad niet meer hoeft te worden betaald. Deze maatregel verlaagt de drempel om te winkelen in de binnenstad.
Doelgroep	Generiek (voor alle ondernemers in de binnenstad)
Financiën	Het vrij parkeren in de binnenstad kost de gemeente per maand € 175.000.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is over de maatregel geïnformeerd via het collegebesluit.

4. Ruimere bevoorradingstijden supermarkten

Datum besluit	24-3-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Het college verruimt tijdelijk de tijden waarop supermarkten kunnen worden bevoorrad. Deze tijden waren van 7:00 tot 23:00 uur en worden van 5:00 tot 23:00 uur. Supermarkketens hebben om deze verruiming gevraagd om de winkelvoorraden op peil te kunnen houden in een tijd waarin er veel wordt gehamsterd.
Doelgroep	Sector (detailhandel)
Financiën	Het besluit heeft geen financiële implicaties.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

5. Invordering dwangsommen in coronatijd

Datum besluit	24-3-2020
Bronaanduiding	Het besluit is vermeld in de besluitenlijst van het college van 27-10-

	2020
Omschrijving	Er loopt een aantal invorderingen van verbeurde dwangsommen in verband met overtredingen van wetgeving op het terrein van milieu, bouwen of ruimtelijke ordening. Gezien de maatregelen in het kader van corona, kan het betalen van dwangsommen grote gevolgen hebben voor de betrokkenen. Besloten is om uitstel te geven van betaling tot 1 augustus 2020.
Doelgroep	Inwoners of bedrijven met schulden aan gemeente.
Financiën	In principe geen impact op gemeentelijke financiën, tenzij debiteuren uiteindelijk mede vanwege uitstel alsnog niet betalen. Maatregel is gericht op liquiditeitsverbetering van getroffen inwoners of bedrijven.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de besluitenlijst van het college van 27-10-2020

6. Betalingsregelingen/uitstel van betaling	
Datum besluit	24-3-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit over betaaltermijnen facturen
Omschrijving	Voor alle facturen die op dit moment door de gemeente Oss al verzonden zijn naar bedrijven, inwoners, verenigingen, instellingen en maatschappelijke organisaties geldt een uitstel van betaling tot 31 mei 2020. Voor nieuwe facturen die de komende tijd verzonden worden, geldt een standaard betalingstermijn van 90 dagen. Daarnaast zal de gemeente Oss zal er alles aan doen om facturen van bedrijven zo snel mogelijk te betalen.
Doelgroep	Generiek (bedrijven en inwoners)
Financiën	Het gaat om uitstel, niet om afstel. Op lange termijn zijn er dus geen gevolgen voor de gemeente.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

7. De weekmarkten in Oss tot nader order (vooralsnog tot 1 juni 2020) omzetten naar versmarkten	
Datum besluit	24-3-2020
Bronaanduiding	Besluitenlijst vergadering college van B&W d.d. 24 maart 2020.
Omschrijving	De weekmarkten in Oss tot nader order (vooralsnog tot 1 juni 2020) omzetten naar versmarkten. Besloten wordt dat er geen non-foodkramen zijn toegestaan en dat kramen waar ter plekke eten wordt

	genuttigd ook niet zijn toegestaan. Verder wordt geadviseerd om contactloos te betalen. Onder deze voorwaarden acht de gemeente het verantwoord om de markten, in aangepaste vorm dus, door te laten gaan zodat in ieder geval een deel van de marktkoopliden hun activiteiten kunnen voortzetten
Doelgroep	Specifiek (marktkoopliden)
Financiën	Faciliteren van specifieke doelgroep.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Collegebesluit

8. Zo snel mogelijk betalen van leveranciers door gemeente	
Datum besluit	24-3-2020.
Bronaanduiding	Besluitenlijst vergadering college van B&W d.d. 24 maart 2020.
Omschrijving	De gemeente doet er alles aan om leveranciers zo snel mogelijk te betalen, in ieder geval binnen 15 dagen
Doelgroep	Specifiek, bedrijven die goederen of diensten leveren aan de gemeente.
Financiën	In principe geen extra uitgaven, liquiditeitsbevorderende maatregel voor leveranciers. Wel is sprake van inhaalzorg die tot meerkosten leiden. Het Rijk heeft maatregelen getroffen ter compensatie van deze meerkosten voor gemeenten.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Collegebesluit 24 maart 2020, bekrachtiging van parafenbesluit van 19 maart 2020.

9. Opvang van kwetsbare kinderen en jongeren	
Datum besluit	27-3-2020
Bronaanduiding	Tweede Raadsinformatiebrief gevolgen corona-virus sociaal domein
Omschrijving	De gemeente heeft met het onderwijs en de kinderopvang afspraken gemaakt over de opvang van kwetsbare kinderen en jongeren. Er is gezorgd dat de kinderen terecht kunnen en er is afgesproken dat opvang en onderwijs zelf gezinnen benaderen die naar hun oordeel kwetsbaar of onveilig zijn om de kinderen uit te nodigen om te komen. Het CJG/BJG en Jeugdzorginstellingen regelen zo nodig noodopvang.
Doelgroep	Inwoners
Financiën	de financiële consequenties zijn niet bekend
Betrokkenheid	De raad is geïnformeerd via de Raadsinformatiebrief.

raad/wanneer/hoe	
------------------	--

10. Doorbetaling Wmo-dienstverlening voor ZIN en PGB Wmo en Jeugd	
Datum besluit	31-3-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	De gemeente Oss betaalt de gecontracteerde uren voor Wmo en jeugdzorg gewoon door. Van de zorgaanbieders wordt gevraagd de zorg aan te passen aan wat mogelijk is en aan wat nodig is.
Doelgroep	leveranciers van de gemeente (zorgaanbieders)
Financiën	In principe zijn er geen financiële consequenties.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

11. De Voedselbank Oss	
Datum besluit	31-3-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	De voedselketen is aangemerkt als cruciale beroepsgroep, maar de Voedselbanken zijn nog niet algemeen aangewezen als cruciale beroepsgroep c.q. cruciale voorziening. Op advies van Voedselbanken Nederland vragen alle Voedselbanken nu lokaal aan de gemeenten om aangemerkt te worden als cruciale voorziening, zodat zij deze voedselvoorziening open kunnen houden. De gemeente Oss honoreert dit verzoek.
Doelgroep	Individuele organisatie
Financiën	Geen financiële consequenties
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

12. Tijdelijke opvang COVID-19 patiënten Verdijkstraat 89	
Datum besluit	31-3-2020
Bronaanduiding	Het besluit is openbaar gemaakt in de besluitenlijst van het college van 27 oktober 2020.
Omschrijving	Er is geen nadere omschrijving van dit besluit beschikbaar
Doelgroep	Inwoners.

Financiën	Geen informatie beschikbaar
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de besluitenlijst van het college van 27-10-2020

13. Subsidies evenementen blijven staan	
Datum besluit	1-4-2020
Bronaanduiding	Raadsinformatiebrief "Inventarisatie organisaties Sport-Cultuur-Ontmoeten n.a.v. corona"
Omschrijving	De gemeente zal waar nodig toegezegde subsidies voor evenementen uitkeren, ondanks dat de activiteiten geen doorgang vinden.
Doelgroep	Sector (organisatie evenementen)
Financiën	Geen financiële implicaties (subsidies waren al toegezegd)
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief

14. Ondersteuning maatschappelijke organisaties	
Datum besluit	17-4-2020
Bronaanduiding	Vijfde raadsinformatiebrief gevolgen corona-virus sociaal domein
Omschrijving	De gemeente Oss schort voor maatschappelijke organisaties de huurbetaling voor accommodaties op tot 1 juni 2020. De gemeente schort rente/ en aflossingsbetalingen maatschappelijke organisaties op De gemeente laat subsidiebetalingen aan maatschappelijke organisaties doorlopen, ook als de maatschappelijke activiteiten waarvoor die subsidies waren bedoeld geen doorgang kunnen vinden De gemeente kan maatschappelijke organisaties een voorschot op de subsidies verstrekken. De gemeente kan maatschappelijke organisaties leningen verstrekken.
Doelgroep	Sector (maatschappelijke organisaties)
Financiën	Er is geen inzicht in de omvang van de financiële consequenties. De maatregel heeft geen directe financiële consequenties ten opzichte van wat door de gemeente begroot was.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de raadsinformatiebrief

15. Invoeren van betaling per lediging bij bedrijfsafval	
Datum besluit	21-4-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Veel ondernemers betalen de lediging van vuilcontainers per abonnement. Door de coronacrisis hebben zij veel minder ledigingen nodig. Het college biedt hen de mogelijkheid om deze periode per lediging te betalen.
Doelgroep	Generiek
Financiën	De gemeente mist inkomsten.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

16. Verzoek drive-thru Loomansalades	
Datum besluit	21-4-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Loomansalades heeft samen met een aantal omliggende bedrijven een verzoek ingediend om een drive-thru te mogen beginnen voor de coronavrije verkoop. Het college willicht dit verzoek in
Doelgroep	Individueel bedrijf
Financiën	Geen financiële consequenties voor de gemeente.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

17. Drive-in Mr. Long	
Datum besluit	21-4-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Mr. Long heeft een verzoek ingediend om een drive-in voor snacks en maaltijden te realiseren op eigen terrein, in samenwerking met Padi-food, Willemsen en Venrooy. Het college honoreert dit verzoek.
Doelgroep	Individuele onderneming
Financiën	Het besluit heeft voor de gemeente geen financiële consequenties
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

18. Betalen 4 ^e kwartaal kringloopbedrijf in mei 2020	
Datum besluit	12-5-2020
Bronaanduiding	Het besluit is aanvankelijk niet openbaar gemaakt. Dit is wel gedaan in de besluitenlijst van het college van 27 oktober 2020.
Omschrijving	Het kringloopbedrijf is door de coronacrisis in liquiditeitsproblemen gekomen. Het college besluit de gemeentelijke bijdrage aan het bedrijf voor het vierde kwartaal al in de maand mei uit te keren.
Doelgroep	individueel bedrijf
Financiën	In principe gaat het om een voorschot en zijn er op lange termijn geen financiële consequenties voor de gemeente.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	de raad is via de besluitenlijst van het college van 27-10-2020 geïnformeerd over het besluit.

19. Uitstel rente en aflossing voor maatschappelijke organisaties	
Datum besluit	12-5-2020
Bronaanduiding	Opinienota COVID-19
Omschrijving	Uitstel van rente en aflossing voor maatschappelijke organisaties
Doelgroep	Maatschappelijke organisaties
Financiën	Geen extra uitgaven in principe, maatregel is een liquiditeitsbevorderende maatregel voor maatschappelijke organisaties. Het gaat om in totaal 43 leningen. Het mogelijke maximale renteverlies voor de gemeente bedraagt in 2020 € 478.000. Uitstel van aflossing bedraagt maximaal € 594.000, maar dit kunnen we opvangen binnen onze liquide middelen.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Ter kennisgeving aan de raad.

20. Verlenging betalingstermijn voor rekeningen van de gemeente Oss	
Datum besluit	12-5-2020
Bronaanduiding	Opinienota COVID-19
Omschrijving	Verruiming termijn waarbinnen afnemers van gemeentelijke diensten moeten betalen.
Doelgroep	Generiek.
Financiën	Geen extra uitgaven in principe, maatregel is een liquiditeitsbevorderende

	rende maatregel voor inwoners, bedrijven en instellingen die facturen van de gemeente Oss moeten betalen.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Ter kennisgeving aan de raad.

21. Geen heffing precariobelasting gedurende de coronamaatregelen	
Datum besluit	19-5-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Om bedrijven tegemoet te komen brengt de gemeente geen precario-belasting in rekening voor terrassen en uitstallingen in de periode van de coronamaatregelen. In deze periode mochten de terrassen niet open vanwege de maatregelen. Dit geldt voor de periode 1 maart – 1 juni 2020. Ook na 1 juni 2020 zal het een grote uitdaging zijn om de 1,5 meter economie vorm te geven op de terrassen. Daarom wil de gemeente de ondernemers ook in de periode 1 juni – 1 september 2020 tegemoetkomen.
Doelgroep	Sector (horeca)
Financiën	De gemeente derft inkomsten door geen precario te heffen.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

22. Verruiming terrassen	
Datum besluit	19-5-2020 en 22-9-2020
Bronaanduiding	Collegebesluiten
Omschrijving	Over de inhoud van het besluit van 19-5-2020 is geen informatie beschikbaar. Het besluit van 22-9 bevat een aanpassing van de richtlijnen die mogelijkheden biedt voor overkappingen die de mogelijkheid bieden de terrassen ook in de winter te blijven gebruiken.
Doelgroep	Horeca
Financiën	De verruiming van de terrassen heeft voor de gemeente geen financiële implicaties.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de besluitenlijsten van het college van 26-5-2020 en 22-9-2020.

24. Verruiming gebruiksperiode voor seizoenstandplaatsen als tijdelijke coronamaatregel

Datum besluit	2-6-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> • In overleg met een collectief van de Osse kermisexploitanten de mogelijkheden voor ondersteuning in corona-tijd op te pakken; • Hiervoor de gebruiksperiode van de bestaande standplaatsen voor seizoenverkoop tijdelijk te verruimen gedurende de periode juni t/m augustus 2020. • Indien nodig met maatwerk extra tijdelijke seizoenstandplaatsen te benoemen.
Doelgroep	Sector (kermisexploitanten)
Financiën	De maatregel heeft geen financiële implicaties voor de gemeente Oss.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

25. Geldlening voor Stichting Cultureel Centrum De Hoeve te Lith

Datum besluit	14-7-20
Bronaanduiding	Gepubliceerde collegebesluiten
Omschrijving	Besluit om Stichting Cultureel Centrum De Hoeve te Lith een geldlening te verstrekken van € 15.000 op basis van een 15-jarige lineaire aflossing tegen een rente van 0,48% (inclusief 0,2% opslagkosten) voor het oplossen van de liquiditeitsproblemen als gevolg van omzetsdaling door Coronacrisis en maatregelen.
Doelgroep	Culturele instelling
Financiën	Liquiditeitsbevorderende maatregel, risico dat instelling lening uiteindelijk niet (geheel) kan terugbetalen.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Collegebesluit is

26. Instemming lokale uitvoering compensatieregeling eigen bijdrage kinderopvang

Datum besluit	18-8-20
Bronaanduiding	Collegebesluiten
Omschrijving	Besluit instemming met lokale uitvoering van landelijke compensatieregeling eigen bijdrage kinderopvang. Ouders die geen gebruik konden maken van de gesubsidieerde peuteropvang en VVE in de periode dat die gesloten was door Corona (16 maart tot en met 7 juni), krijgen de eigen bijdrage terug die zij over deze periode hebben betaald. Zij ont-

	vangen de compensatie via de eigen kinderopvangorganisatie. Besluit om geen uitvoeringskosten te vergoeden aan de kinderopvanginstellingen
Doelgroep	Inwoners (ouders die gebruik maken van kinderopvang).
Financiën	In principe lokale uitvoering van een landelijke maatregel.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

27. Kwijtschelden huurkosten amateurorganisaties sport en cultuur	
Datum besluit	8 september 2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	De gemeenteraad heeft opgeroepen om verenigingen en amateurorganisaties zoveel mogelijk te ontzien. Om de gebruikers van deze accommodaties te helpen heeft het college al eerder besloten om de huren over de periode van half maart tot 1 juli op te schorten. Dit besluit strekt ertoe om de huren over die periode kwijt te schelden.
Doelgroep	Amateurorganisaties sport en cultuur
Financiën	De kwijtschelding impliceert een inkomstenderving voor de gemeente.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad heeft op de maatregel aangedrongen. Zij is geïnformeerd middels het collegebesluit.

28. Verruiming gebruiksperiode voor seizoenstandplaatsen als tijdelijke coronamaatregel	
Datum besluit	15-9-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	<ul style="list-style-type: none"> Verruiming gebruiksperiode voor seizoensstandplaatsen.
Doelgroep	Sector (kermisexploitanten)
Financiën	De maatregel heeft geen financiële implicaties voor de gemeente Oss.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via het collegebesluit.

29. Financiering leerlingenvervoer tijdens coronacrisis 16 maart – 1 juni 2020	
Datum besluit	15-9-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit.

Omschrijving	Tijdens de Coronacrisis in de periode 16 maart tot 1 juni waren de scholen gesloten. De gemeente heeft vervoerders van het leerlingenvervoer doorbetaald volgens een bepaalde verdeling zodat zij niet in de knel zouden komen. En om ervoor te zorgen dat kinderen van ouders met vitale beroepen naar de noodopvang vervoerd werden alsook kinderen naar het speciaal onderwijs. Met dit besluit bekrachtigt het college deze wijze van doorbetalen.
Doelgroep	Sector (leerlingenvervoer)
Financiën	De gemeente heeft middelen uitgegeven die niet waren verschuldigd, maar die wel waren begroot. Ten opzichte van de begroting is er dus geen sprake van extra kosten.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd middels het collegebesluit.

30. Verruiming terrassen	
Datum besluit	19-5-2020 en 22-9-2020
Bronaanduiding	Collegebesluiten
Omschrijving	Over de inhoud van het besluit van 19-5-2020 is geen informatie beschikbaar. Het besluit van 22-9 bevat een aanpassing van de richtlijnen die mogelijkheden biedt voor overkappingen die de mogelijkheid bieden de terrassen ook in de winter te blijven gebruiken.
Doelgroep	Horeca
Financiën	De verruiming van de terrassen heeft voor de gemeente geen financiële implicaties.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd via de besluitenlijsten van het college van 26-5-2020 en 22-9-2020.

31. Reserveren Tozo-uitvoeringsmiddelen voor gevolgen COVID-19 op bijstandspopulatie	
Datum besluit	13 oktober 2020
Bronaanduiding	Besluitenlijst college van B&W 27 oktober 2020
Omschrijving	De besluitenlijst bevat geen nadere informatie over het besluit. Uit gevoerde gesprekken voor het onderzoek blijkt dat de gemeente Oss verwacht op de uitvoering van de Tozo over te houden omdat de gemeente deze met eigen medewerkers uitvoert en daarom tegen lagere kosten dan het Rijk had voorzien. Deze middelen worden gereserveerd voor de kosten van een mogelijk als gevolg van de coronacrisis stijgend beroep op de bijstand.

Doelgroep	De gemeente zelf en populatie van (potentiële) bijstandsgerechtigden.
Financiën	De reservering van deze middelen heeft geen financiële implicaties voor de gemeente.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	In de programmabegroting 2021-2024 heeft de gemeenteraad hierover besloten (posten nieuw beleid in de begroting).

32. Opstarten invorderingen	
Datum besluit	27-10-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Op 24 maart en 12 mei 2020 heeft het college besloten om de betalingstermijnen van de gemeente Oss aan te passen n.a.v. het coronavirus. Deze betaaltermijn van 90 dagen wil het college verlengen. De gemeente zal het herinneringen- en aanmaningstraject voor facturen en dwangsommen wel weer opstarten. Daar waar er problemen ontstaan zal de gemeente tegemoet komen met een betalingsregeling. De maatregel om na interne goedkeuring de ontvangen factuur zo snel mogelijk te betalen blijft in stand.
Doelgroep	Leveranciers/afnemers van de gemeente
Financiën	De maatregel heeft op langere termijn geen financiële impact, maar bevordert wel de gemeentelijke liquiditeit.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd middels het collegebesluit.

33. Tijdelijk gedogen van verkoop aan particulieren bij food-groothandel	
Datum besluit	27-10-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Als landelijke maatregelen vanwege Covid-19 zijn de horeca gesloten en evenementen verboden. Deze situatie is vergelijkbaar met maatregelen in de eerste periode van Corona. Toen heeft de gemeente Oss tijdelijk de verkoop aan particulieren door food-groothandel op de bedrijventerreinen verruimd (niet handhaven). Gezien de vergelijkbaarheid van de situatie wordt dit ook nu weer gedoogd, voor de duur van de landelijke sluiting van de horeca.
Doelgroep	Sector (groothandel food)
Financiën	Geen financiële implicaties voor de gemeente
Betrokkenheid	De raad is over de maatregel geïnformeerd middels het collegebesluit.

raad/wanneer/hoe	
------------------	--

34. Precariobelasting	
Datum besluit	27-10-2020
Bronaanduiding	Collegebesluit
Omschrijving	Voor het gebruik van openbare ruimte brengen de gemeente Oss jaarlijks precariobelasting in rekening. Dit doet zij o.a. voor terrassen en uitstallingen. Om bedrijven tegemoet te komen, scheldt de gemeente de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen voor het gehele jaar 2020 kwijt.
Doelgroep	Sector (horeca en detailhandel)
Financiën	Door het kwijtschelden van de precariobelasting mist de gemeente inkomsten. Het betreffende collegevoorstel gaat uit van € 21.500 aan kosten (uitgaand van zes maanden extra kwijtschelding).
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	De raad is geïnformeerd middels het collegebesluit.

35. Subsidiekader voor verstrekking subsidies aan vrijwilligersorganisaties in 2021	
Datum besluit	3-11-2020
Bronaanduiding	Openbare besluitenlijst college van B&W.
Omschrijving	Opstellen subsidiekader voor subsidieverstrekking vrijwilligersorganisaties 2021. Voor 2021 aangevraagde subsidies door vrijwilligersorganisaties boven € 5.000 niet direct vaststellen maar eerst te verlenen en op basis van een afrekening vast te stellen. Voor 2020 geldt dat subsidie niet wordt teruggehaald als activiteiten niet doorgaan in verband met de corona maatregelen. Voor 2021 kan dat mogelijk anders liggen. Voor 2021 willen we uitgaan van het gebruikelijke en reguliere voor wat betreft de aanvragen. Daarbij staan we open voor alternatief aanbod en vervangende activiteiten van de desbetreffende vereniging. Vervolgens bieden we maatwerk: “we doen wat nodig is” en subsidiëren tenzij blijkt dat activiteiten waarvoor de subsidie bedoeld is geen doorgang kunnen vinden.
Doelgroep	Specifiek (vrijwilligersorganisaties).
Financiën	Geen extra uitgaven, uitgaven blijven binnen hetgeen was begroot.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Collegebesluit is ter kennisgeving toegezonden aan de raad.

36. Compensatieregeling voor wijk- en dorpshuizen als gevolg van COVID-19	
Datum besluit	15-12-2020
Bronaanduiding	Openbare besluitenlijst college van B&W.
Omschrijving	Maatregel is gericht op compensatie van exploitatietekorten van wijk- en dorpshuizen voor de periode van 16 maart tot 31 december 2020, om deze zoveel mogelijk te dekken uit te ontvangen en nog aan te vragen compensatiegelden van het Rijk voor de geleden schade door COVID-19 op het gebied van wijk- en dorpshuizen.
Doelgroep	Specifiek (wijk- en dorpshuizen).
Financiën	<p>Het college verwacht dat de geboden compensatie niet binnen door van het Rijk te ontvangen compensatiegelden blijft en dus tot extra uitgaven leidt. Het college besluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De exploitatietekorten zoveel mogelijk te dekken uit de te ontvangen en nog aan te vragen compensatiegelden van het Rijk voor de geleden schade door COVID-19 op het gebied van wijk- en dorpshuizen. • Het verschil tussen de totale financiële ondersteuning aan wijk- en dorpshuizen en de compensatiegelden van het Rijk voor €108.097,-- als nadeel op te nemen in de jaarrekening van 2020.
Betrokkenheid raad/wanneer/hoe	Collegebesluit is ter kennisgeving toegezonden aan de raad.

Bureau voor Economische Argumentatie

Stad van Cahen, Muurhuizen 104
3811 EL Amersfoort

t 06 - 43 03 51 16
e info@bea.nl
i www.bea.nl